Тыднёвік Магілёўскі

№ 17 (81) 5-11 траўня 2000 г. Кошт 50 руб.

Бітва на вёсцы: з кім і за што?..

Фота ІНЕХ

Зараз на вёсцы распачалася чарговая, традыцыйная, штогадовая "бітва". На яе пасьпяховасьць надта разьлічвае ўлада, бо правалы, якія калгасная вёска дэманструе апошнія 2 гады, ставяць пад рэальную пагрозу аўтарытэт дзеяздольнасьці ўлады, а найперш правакуюць далейшае падзеньне ўзроўню жыцьця. Раней улада ўсё сьпісвала на надвор'е: на дажджлівае лета-98 і засушлівае-99. Праўда, у суседніх Літве і Польшчы па такім жа надвор'і атрымалі прыстойны ўраджай як збожжа, так і кармавых культураў. Сёлета ўладзе скардзіцца на неспрыяльныя ўмовы не выпадае. Таму як ніколі раней яна імкнецца забясьпечыць дасягненьне "рубяжоў" уладнымі, адміністратыўна-каманднымі мэтадамі. У той час многія кіраўнікі калгасаў і гэтага сэктара наогул спадзяваліся на прынцыповыя зьмены ў арганізацыі працы і маёмасных дачыненьнях на вёсцы.

Аднак спадзевы ня спраўдзіліся. Яны былі рэзка ахалоджаныя на спэцыяльнай рэспубліканскай сельгаснарадзе, а пазьней – падчас выступу Лукашэнкі з штогадовым пасланьнем нацыянальнаму сходу. Ён для многіх нечакана пагражальна заявіў, што не дазволіць і не дапусьціць аніякіх рынкавых пераменаў на вёсцы.

Посьпеху веснавой сяўбы не спрыяюць матэрыяльныя стымулы. Практычна іх няма. Запазычанасьць па заработнай аплаце на вёсцы перавышае 8 млрд. "новых" рублёў. Заклік да сяльчанаў "лепш працаваць, выкарыстоўваць кожную спрыяльную гадзіну і г.д." сустракаецца з тым, што працаваць людзі вымушаны бясплатна.

Тым ня менш дзяржаўныя выданьні і тэлэвізія падаюць зьвесткі пра сяўбу выключна ў пераможным стылі. Аднак любы сумленны аналітык вымушаны будзе прызнаць, што сёлета вёска падрыхтаваная да вясны нічым ня лепш, чым летась. Да пачатку сяўбы пры ўсім націску на гэтую тэму было нарыхтавана ўдвая менш паліва, чым нават год таму. Колькасьць тэхнікі, якая здольная вытрымаць працоўнае напружаньне, зьменшылася на траціну. Мінэральных угнаеньняў ёсьць толькі 67 адсоткаў ад неабходнай колькасьці, а сродкаў абароны расьлінаў – яшчэ менш. Самае горшае становішча, дарэчы, у Магілёўскай вобласьці, якая ніколі не вызначалася асаблівай агратэхнічнай культурай: хімічных сродкаў барацьбы з пустазельлем тут ёсьць толькі 26 адсоткаў ад патрэбнага. Дызэльнае паліва і бэнзын паступілі на вёску тады, калі тут ужо распачаліся веснавыя працы.

На што ж яры гэтым спадзяецца ўрад? Як вядома, на сельгаснарадзе Лукашэнка паставіў задачу атрымаць сёлета з гектара ня менш як па 25 цэнтнэраў збожжа, да 170 – бульбы, 300 – цукровых буракоў. У шмат каго з кіраўнікоў гаспадарак гэта магло толькі выклікаць скептычныя ўсьмешкі. Вёсцы не хапае не задачаў і арыентыраў, а трактароў.

Гэтаксама стаіць праблема забясьпечанасьці вёскі палівам. Сваю нязадольнасьць вырашыць гэтае пытаньне ў маштабе краіны цэнтральная ўлада пераклала на мясцовую "вэртыкаль". Старшыні аблвыканкамаў самі шукаюць пастаўшчыкоў гаруча-змазачных матэрыялаў і грошы, каб іх аплаціць. Гэта прыводзіць да таго, што вёска працуе "з калёсаў". А тут вам – адпаведная якасьць і адпаведныя тэрміны сяўбы.

Да ўсяго дадаўся сёлета такі артыкул расходаў, як на аднаўленьне статку. За стойлавы пэрыяд пагалоўе калгаснай жывёлы значна скарацілася. Аднаўленьне яго магчымае толькі праз закуп натуральных каровак і бычкоў і праз забесьпячэньне іх надзейнымі ўмовамі ўтрыманьня. Яны шмат дзе згубленыя. Вяртаньне да ранейшых паказчыкаў патрабуе велізарных расходаў.

Бітва працягваецца, такім чынам, па ўсяму фронту...

Уладзімер КУЛАЖАНКА,
доктар эканамічных навук,
прафэсар (паводле Аналітычнага бюлетэню БЕЛАПАН)

Дзень салідарнасьці?

Колішняе "сьвята салідарнасьці і міру" у руках цяперашняй улады ўсё часьцей становіцца днём раздору і сутычак паміж людзьмі з рознымі жыцьцёвымі поглядамі. Пра гэта, у прыватнасьці, сьведчаць падзеі, што адбыліся падчас 1 траўня ў буйнейшых прамысловых гарадах вобласьці.

МАГІЛЁЎ

Мясцовыя арганізацыі Народнай грамады, Грамадзянскага форуму, Маладога Фронту, Свабодных прафсаюзаў намераліся адзначыць Першамай асобнай імпрэзай на Савецкай плошчы. Аднак гарвыканкам ня даў дазволу на гэтую акцыю. Таму прадстаўнікі пазначаных вышэй арганізацыяў вырашылі далучыцца да афіцыйных мерапрыемстваў на пл.Леніна з намерам дамагчыся права выступу свайго прадстаўніка на мітынгу. Рух да месца яго правядзеньня дэмакраты наладзілі ад сваіх офісаў двума невялічкімі калёнамі. Яшчэ далёка ад плошчы іх пачалі спыняць пад рознымі нагодамі міліцыянты. Пад кіраўніцтвам сваіх афіцэраў, у прыватнасьці падпалкоўніка Алёнушкіна, міліцыянты рэквізавалі зьмест плякатаў і лёзунгаў, якія былі пры дэмантрантах, а таксама наогул адгаворвалі дэмакратаў ад удзелу ў гарадзкім мітынгу на той падставе, што "з такімі сьцягамі і лёзунгамі вэтэраны, якіх на плошчы большасьць, вас проста паб'юць". Паколькі падобныя папярэджаньні не зрабілі на дэманстрантаў ніякага ўражаньня, справу "папярэджаньня" магчымага канфлікту ўзялі на сябе самі міліцыянты. Яны забаранілі людзям ісьці далей, а найбольш актыўных дэманстрантаў папросту затрымалі, пасадзілі ў свае машыны і павезьлі ў пастарунак. Сярод затрыманых апынуўся таксама журналіст з "Дэ-факто" Ігар Ірхо, якому міліцыянты спачатку перашкаджалі фатаграфаваць на месцы падзеі, а потым увогуле разам зь іншымі (усяго блізу дзесяці чалавек) завезьлі ў пастарунак. Адтуль праз колькі часу (зразумела, калі мітынг на плошчы ўжо скончыўся) адпусьцілі людзей, робячы выгляд, што яны, дэманстранты, ці не па сваёй волі знаходзіліся ў пастарунку як меней дзьве гадзіны.

Аднак не да ўсіх затрыманых паставіліся міліцыянты такім даволі лагодным чынам: Сяржуку Гіркіну, Аванэсу Мурадзяну, Віталю Макаранку і Валеру Сівуxе былі выпісанныя позвы ў суд, які меў адбыцца пазаўчора. Судзьдзя Ірына Сарока перанесла пасяджэньне на сёньня. Патрабуецца ўдакладненьне некаторых дэталяў, тым больш, што Віталю Макаранку згодна міліцэйскага пратаколу інкрымінуецца "супраціў пры затрыманьні".

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па пытаньнях палітыкі

БАБРУЙСК

Напярэдадні сьвята стараньнямі невядомых патрыетаў горад быў упрыгожаны бел-чырвона-белымі сьцягамі і стужкамі. Камунальным службам давялося шмат папрацаваць, каб выканаць загад мясцовых уладаў па зьнішчэньні нацыянальнай сымболікі. Поўнасьцю гэтага не ўдалося зрабіць, таму ў часе дэманстрацыі людзі зьвярталі прыхільную ўвагу на сымбалі вольнай Беларусі.

Прадстаўнікі мясцовай дэмакратычнай апазыцыі адзначылі сьвята акцыяй урачыстага і прынароднага ўручэньня кіраўніцтву горада эканамічных патрабаваньняў, што былі зьмешчаныя на вялізных плякатах. Сярод патрабаваньняў былі пазначаныя такія:

"Патрабуем мінімальны заробак у 150 тысяч рублёў!"; "Патрабуем годнага чалавека мэдыцынскага абслугоўваньня!"; "Патрабуем пуску гарадзкога тралейбуса ў 6-ы мікраранён!"; "Патрабуем сусьветным бабруйскім цэнам – сусьветны заробак!"; "Патрабуем пэнсіянэрам – годныя пэнсіі!"; "Патрабуем засяленьня мікрараёна "Заходні"!"; "Патрабуем здачы паліклінікі ў 5-м мікрараёне!"; "Патрабуем асьвятленьня і асфальтаваньня тэрыторый прыватнага сэктару горада!".

Дэмакратычныя дэманстранты ў складзе агульнай калёны прайшлі на плошчу Леніна. Да пачатку мітынга яны аддзяліліся ад астатніх, падыйшлі да трыбуны з разгорнутымі плякатамі, далі час кіраўніцтву прачытаць патрабаваньні, павіншавалі прысутных са сьвятам салідарнасьці і праваслаўным Вялікднём. Старшыня каардынацыйнай рады бабруйскіх дэмакратаў Вячаслаў Сьвізуноў перадаў плякаты старшыні гарвыканкама Уладзімеру Раманоўскаму. Той іх са сваёй звычайнай паўсмешкай на твары прыняў, а потым нечакана зь сілай і злосьцю шпульнуў у галаву В.Сьвізунова. Сьведкай гэтага была ўся плошча, па якой пракаціўся ропат. Калі дэмакраты арганізавана сыходзілі, многія людзі не ўтрымаліся ад спагадлівых воплескаў.

Тацяна КОПЕЦ,
кіраўнік Бабруйскага інфармацыйнага цэнтру

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Рэхам чарговых чарнобыльскіх угодкаў данеслася яшчэ адна трывожная навіна. Сусьветная арганізацыя аховы здароўя прагназуе рост колькасьці захворваньняў на рак шчытападобнай залозы ў раёнах, што найбольш пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС. Нескладаныя разьлікі па нашай вобласьці сьведчаць, што прыкладна кожны 40-ы чалавек, які нарадзіўся ў часавым адрэзку, што ахоплівае першыя 4 пасьляаварыйныя гады, – хутчэй за ўсё не пазьбегне гэтай цяжкай хваробы.

Зрэдку, што магчыма чытачы заўважылі, я падаю так званую крымінальную кроніку: там забілі, там скралі, там абрабавалі. Без аналізу прычынаў злачынстваў і мераў, якія прымаюцца, каб папярэдзіць іх – гэта, на маю думку, мала спрыяе паляпшэньню сытуацыі. Аднак сёньня – выключэньне. Бо і злачынства пра якое гаворка – таксама выключэньне. На гомельскай шашы, непадалёк ад вёскі Гута Кіраўскага раёну, два чалавекі, узброеныя "абрэзамі", зрабілі напад на маршрутны міжнародны аўтобус "Таллін-Адэса", у якім разам з кіроўцамі было 14 чалавек. Рабаўнікі аднялі ў пасажыраў усе грошы і сышлі ў цемру (напад адбываўся ўначы, калі аўтобус спыніўся пры дарозе)... Пра разбой на дарогах даўненька не было чуваць у нашых краях.

У будынку былога дзіцячага садку ў Магілёве адчыніўся прытулак для сацыяльных сіротаў. Так называюць дзяцей, якіх кінулі на волю лёсу бацькі й хто застаўся без бацькоў у выніку судовага рашэньня аб пазбаўленьні маці, бацькі ці абодвух права на выхаваньне дзяцей. Прытулак разьлічаны на 60 месцаў. Пакуль ён заняты на траціну. Па ўсяму адчувальна аднак, што астатнія месцы ня будуць пуставаць доўга. На жаль.

Дзьве па сутнасьці аднолькавыя крымінальныя справы прыцягнулі да сябе ўвагу. Адна завершылася слуханьнем і прысудам. Іншая толькі распачалася ў судзе. Абласны суд прызначыў 4 гады зьняволеньня экс-старшыні Мсьціслаўскага райвыканкаму Сяргею Дземідзенку і амаль столькі ж – ягонаму намесьніку. Калі хто памятае, задоўга да суда прысуд на адрас Дзямідзенкі прагучаў з вуснаў Лукашэнкі. Быламу старшыні інкрымінавалі незаконнае расходваньне сродкаў на прыёмах розных гасьцей і дэлегацый. Другая справа, што толькі пачалася ў судзе – гэта справа былога старшыні Быхаўскага райвыканкаму Генадзя Гунёва. Што будзе ўрэшце інкрымінавана яму – пабачым. Яднае гэтыя суды тое ж самае: незадавальненьне на адрас экс-старшыняў, публічна выказанае з вуснаў кіраўніка краіны.

Магілёўская прамысловасьць дачакалася яшчэ аднаго мясцовага падатку. Цяпер кожнае прадпрыемства мусіць пералічваць у бюджэт на патрэбы сацыяльна-інвэстыцыйнага фонду 1% ад прыбытку за рэалізацыю сваёй прадукцыі. Адзін адсотак – гэта нямала, бо ён, гэты адсотак, не адзіны. Таму прамысловы "генэралітэт" вобласьці рыхтуе зварот да Савету міністраў і заканадаўцаў. Можна прадбачыць рэакцыю: ніхто ня стане слухаць дырэктараў.

Старшыня аблвыканкаму Міхаіл Дражын час ад часу робіць нечаканыя заявы. Нядаўна ён прызнаў, што калгасная вёска прыйшла практычна да свайго скону. Цяпер жа ён зрабіў адкрыцьцё, што эканамічнае становішча вобласьці ўвогуле нестабільнае. Толькі за першы квартал года эканоміка згубіла больш за 2 млрд. руб. Як і пры вясковых выказваньнях, старшыня выканкаму спадзяецца, што сытуацыю магчыма выправіць дысцыплінай кадраў і ўнутранымі рэзэрвамі.

Падаткавікі знайшлі новых ахвяраў. Імі зараз сталі тыя, хто займаецца прыватным перавозным бізнэсам. Тых, у каго ёсьць таксоўная ліцэнзія, гэта ня тычыцца. А вось калі нехта без такой ліцэнзіі падвёз вас на машыне і ўзяў за тое грошы – ён можа моцна пацярпець. Апошнім часам больш за 30 чалавек такім чынам папаліся. Падаткавікі самі спынялі аўто і замаўлялі адрасы паездак. Калі іх дастаўлялі на месца – пачыналіся "разборкі". Больш чым у 20 чалавек машыны былі арыштаваныя (імі нельга карыстацца, пакуль ня будзе заплочаны штраф). А грашовае пакараньне немалое: ад 20 да 50 мінімалак.

Нарэшце апошняе. Да нас, у вобласьць, прызначаны новы кантралёр над усімі. Лукашэнка накіраваў па вобласьцях новых інспэктараў у раньзе "памочнікаў прэзыдэнта", замацаваўшы за імі кантрольныя й іншыя функцыі як у эканоміцы, так і ў палітычных пытаньнях. Нешта не прыпамінаюцца мне з Канстытуцыі такія пасады. Хаця хто з нас, а горш таго – нашых кіраўнікоў, зазірае ў гэтую Канстытуцыю. Паўнамоцтвы і адказнасьць перад Лукашэнкам у гэтых людзей будзе вялікая. Значыць, будуць старацца. А перад тым кожнаму трэба будзе забясьпечыць прыстойныя ўмовы, каб не адцягвалі ўвагі ад галоўнага. Пералічу толькі самае неабходнае: кватэра, службовае аўто, кабінэт, памочнікі, сотавы і просты тэлефоны, заробак. Усё гэта мусіць быць салідным, бо памочнікі яны, гэтыя людзі, самі разумееце, не абы каго. Адкуль у такой беднай краіны як нашая сродкі на гэта?.. Таго ў нас не пытаюцца.

Да сустрэчы, Сымон Глазштэйн.

Мэмарандум "Аб мэтах Усебеларускага Зьезда"

Усьведамляючы адказнасьць за будучыню Бацькаўшчыны, мы заяўляем пра неабходнасьць абараніць дзяржаўнасьць Беларусі. Дзеля гэтага склікаецца Ўсебеларускі Зьезд 2000 года. Гэты гістарычны сход павінен мець максымальную прадстаўнічасьць і нарэшце паставіць кропку ў пытаньні, ці патрэбная грамадзянам нашай краіны незалежнасьць.

Мэта Зьезда – прыняцьце Акта Незалежнасьці – дакумэнта, цэнтральнай ідэяй якога зьяўляецца абвешчаньне дзяржаўнасьці сьвяшчэннай каштоўнасьцю беларускага народу. Усе крокі, скіраваныя на абмежаваньне ці скасаваньне суверэнітэту, павінны лічыцца незаконнымі і злачыннымі. Незалежнасьць Беларусі ёсьць набыткам ня толькі цяперашняга, але і мінулых, і наступных пакаленьняў, і таму ніхто ня мае права распараджацца ёю паводле ўласных інтарэсаў.

Акт Незалежнасьці падмацуе падмурак беларускай дзяржаўнасьці, закладзены Ўстаўнымі Граматамі Рады БНР, Дэклярацыяй аб сувэрэнітэце і Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь. Спадзяемся, што ён таксама стане дадатковым чыньнікам салідарызацыі ўсіх дэмакратычных грамадзкіх сіл дзеля сумеснай працы на карысьць Бацькаўшчыны і паспрыяе аднаўленьню законнасьці ў краіне.

Першая сэсія Ўсебеларускага Зьезду склікаецца адмыслова дзеля прыняцьця Акта Незалежнасьці. На гэтым сходзе ня будзе ні "абраньня нацыянальнага лідэра", ні "стварэньня структураў, паралельных дзяржаўным". Усебеларускі Зьезд – грамадзкая ініцыятыва, скіраваная выключна на адстойваньне сувэрэнітэту краіны. Калі мы гарантуем захаваньне дзяржавы, дык яшчэ будзем мець час і нагоды вырашыць цывілізаваным шляхам усе надзённыя палітычныя праблемы.

Мы хочам знайсьці паразуменьне з усімі, хто лічыць, што Беларусь павінна быць асобнай дэмакратычнай заможнай краінай. Толькі разам мы зможам палепшыць нашае сёньня і дамагчыся заўтра для нашчадкаў. Дзеля гэтага заклікаем суайчыньнікаў аб'яднацца вакол ідэі Ўсебеларускага Зьезду.

Жыве Беларусь!

Генадзь БУРАЎКІН, Радзім ГАРЭЦКІ, Анатоль ГРЫЦКЕВІЧ, Рыгор БАРАДУЛІН – сустаршыні аргкамітэту Ўсебеларускага Зьезду 2000 года

Кантактны тэлефон Сакратарыяту: (017) 223-65-29

РОЗГАЛАС ДНЯ ВОЛІ І ГАДАВІНЫ ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ БЯДЫ

Абмежаваліся судом

Бабруйск. Днямі Ленінскі раённы суд пад старшынствам Галіны Савасьцьянчык вынес папярэджаньне дырэктару Бабруйскага рэгіянальнага Інфармацыйна-прававога цэнтру Вячаславу Сьвізунову за арганізацыю сьвята ў Дзень Волі на гарадзкім пляцу Перамогі.

Спадар Сьвізуноў сваёй віны не прызнаў, і яго зусім не цікавіла мера пакараньня. Яго галоўнай задачай на працэсе было патлумачыць сутнасьць канфлікту паміж мясцовай вэртыкальлю і апазыцыяй. "Нам калі і даюць дазвол на правядзеньне нашых мерапрыемстваў, дык на ўскрайку горада, на стадыёне "Фандок". А мы патрабуем для правядзеньня нашых акцыяў пляц Перамогі. Гэтае месца абсалютна не пярэчыць арт.10 Закону "Аб сходах, мітынгах, вулічных шэсьцях, дэманстрацыях і пікетаваньні" ад 30 сьнежня 1997 года. Забарона нашых мерапрыемстваў на гэтым месцы – гэта выбрыкі мясцовых "вэртыкальных", якім пляваць на Законы і сваю ж Канстытуцыю. Акцыі грамадзянскага непадпарадкаваньня, накшталт праведзеных "Ланцуга свабоды", "Акцыі любові" і "Дня Волі" будуць працягвацца да той пары, пакуль мясцовыя ўладары не дазволяць нам праводзіць кожнае наша мерапрыемства на пляцы Перамогі!" –заявіў напрыканцы працэсу Вячаслаў Сьвізуноў.

Судовыя працэсы над іншымі ўдзельнікамі сьвяткаваньня Дня Волі ў Бабруйску працягваюцца.

Зьвярнуліся да пракуратуры

Магілёў. Мінулым аўторкам у Цэнтральны суд да судзьдзі Ірыны Сарокі быў выкліканы старшыня абласной арганізацыі БНФ Анатоль Фёдараў, на якога за правядзеньне ў горадзе 26 сакавіка акцыі смутку і жалобы (пра яе мы паведамлялі ў папярэднім нумары) быў складзены міліцэйскі "пратакол" як на парушальніка грамадзкага парадку і закону аб масавых мерапрыемствах. Аднак, як сталася вядомым ледзь не на парозе судзейскага кабінэта, выклік спатрэбіўся для таго, каб папярэдзіць А.Фёдарава аб тым, што ягоная справа перадаецца ў пракуратуру, паколькі адміністратыўны "ліміт" ён вычарпаў і цяпер на яго можа быць заведзеная крымінальная справа.

Сам Анатоль Фёдараў паставіўся да гэтага паведамленьня спакойна. Ён сказаў нашаму карэспандэнту, што разумее, хто насамрэч прыняў такое рашэньне. Гэтыя людзі знаходзяцца вышэй за судзьдзю і іхны намер відавочны: запалохаць апазыцыю, якая ўдала распачала ў сталіцы і на месцах палітычную Вясну. Аўтарытэт апазыцыі расьце, бо падае жыцьцёвы ўзровень. Людзі больш не задавальняюцца абяцанкамі і казкамі пра даброты "інтэграцыі". На акцыі смутку ў Магілёве да пастаянных удзельнікаў антырэжымных мерапрыемстваў далучылася шмат людзей, звычайна далёкіх ад "палітыкі". Вось што палохае ўладу, вось што праз пакараньні актывістаў яна мяркуе спыніць, аднак гэтага, на перакананьне А.Фёдарава, не адбудзецца.

Паводле нашых карэспандэнтаў

ДЗЕРАВЕНСКІЯ ЗАМАЛЁЎКІ

Вясна прыйшла...

Ладзяць гнёзды і сьпяваюць птушкі. Паўшлі ў рост трава і лісьце. Шпарчэй заварушыліся людзі.

Ня ўсе аднак у маёй вёсцы (з часу майго папярэдняга наведваньня) дачакаліся сёлетняга цяпла, перасяліліся на могілкі. Ды ня толькі старыя. Усё часьцей даведваюся і бачу сам, як сыходзяць з жыцьця маладыя. Хваробы, гарэлка, радыяцыя. Могілкі пашыраюцца, нядаўна перакрочылі на суседняе поле.

Амаль бяз стратаў, на дзіва, пераўжыў зіму калгасны статак. Калгас, праўду сказаць, багаты па беларускіх цяперашніх мерках. Зь лютага мог дазволіць сабе вазіць салому з самой Рэчыцы – вось і выратаваў жывёлку. А ў прыватнікаў кароў паменшыла. Мала хто мае сілы трымаць скацінку...

Аднак – вясна. Пацягнуліся ў вёску гараджане. І дачнікі, і дзеці-унукі вяскоўцаў. Ім дапамога, і бацькам падтрымка. Гараджане ладзяць парнікі, рамантуюць парканы, растрасаюць на агародзе гной, раскопваюць градкі.

Самі вяскоўцы ўсё менш турбуюцца пра калгаснае. Многіх павыганялі за п'янку, многія самі кінулі працаваць на агульную гаспадарку: заробкі тут мізэрныя, тэхніка дабітая, паліва ў абрэз, запчастак не знайсьці. Нават скрасьці чаго путнага няма. Шастаюць па прыватных дварах і пунях. Хіба толькі даяркі з фэрмаў маюць магчымасьць прыхапіць трохі вітаміннай мукі ці слоік малака.

Людзі за зіму расьцягнулі па барвяну і дошчачцы апошнюю калгасную канюшню, яшчэ даваенную. Дрэва сухое, крэпкае. А гэта найлепшыя дровы, а тое й на лазьню каму спатрэбіцца. Галоўнае, каб марна не згубілася, як многае іншае на вёсцы. А коні цяпер вольныя, ходзяць па гародах, скубуць новую траўку: вясна!

Гудуць шмялі, крычаць вароны. Корпаюцца ў зямлі людзі. Вясна прыйшла...

Максім ШКВОРАНЬ зь вёскі Сумарокава Магілёўскага раёну

НАСУСТРАЧ ДНЮ ПЕРАМОГІ

Жорсткая праўда вайны

Пра ваенную гісторыю вёскі зь дзіўнай назвай Восы-Калёсы, што разьмяшчалася паміж Глускам і Асіповічамі, распавядае былы ейны жыхар Мікалай БУЛАВАЦКІ.

(Працяг. Пачатак у мінулым нумары)

Дзень наступіў пахмурны. Мужыкі пайшлі, паглядзелі зь лесу: наша бабка Каця дома засталася, у печы паліць, дым з коміна відаць. Сказалі нам. Вось тады захацелася дадому, на печы пагрэцца!

Мужыкі хадзілі-хадзілі, глядзелі-глядзелі зь лесу. Усё ціха. Некалькі старых дома засталіся, там дымок з коміна. І нічога больш не відаць.

З паўдня так нудзіліся. А потым пачалі зьбірацца дадому, хаця б адагрэцца. Мяркуем, на ноч ня прыйдуць, а з раніцы зноў зьбяжым.

Каму хутчэй трэба? Натуральна ж, дзецям. Хто-ніхто ўжо дзіця ў лясёнку ды за плечы і кіруецца дадому. І маці запрагае каня, садзіць Марусю з Раяй, яшчэ Шымчыкавых Росьліка і Сьцёпку, сама села і пагнала каня, як мог гэты небарака, каб дзяцей завезьці грэцца, а сама затым вярнулася б за пажыткамі. Гэта ж недалёка й было, якіх два кілямэтры.

Выехала яна зь лесу. А баба Каця ўбачыла, што яна едзе, выбегла, махае хусткай. Хацела папярэдзіць, каб ня ехала, бо немцы ў вёсцы. А маці думала, што тая радуецца яе вяртаньню і яшчэ каню наддае. А калі ўжо пад'ехала бліска і пачула, што Каця крычыць, тады ўжо позна было. Немцы ў маскхалатах са сьнегу паўсталі, і яна апынулася ў ачапленьні.

Паехала дадому. Там на печы яшчэ двое дзяцей сядзелі – Коля Шымчык, на год за мяне старэйшы, і Тонька, дзяўчынка з Мастоў прыйшла да сваякоў, але тых не знайшла, бо яны ж у лесе былі, дык сядзела ў нас. Маці пасадзіла дзяцей, каго прывезла, за стол, каб гарачым супам накарміць. Але тут зайшлі немцы і забралі маці і бабу Кацю. Загадалі ім ісьці туды, дзе ўсіх людзей зьбіралі. Маці яшчэ далі нечую карову гнаць туды ж, а бабе далі ў рукі кош з трыма курамі несьці. Бабка пачала прасіцца ў немца, каб адпусьціў дадому, бо там дзеці, іх пакарміць трэба. Ён урэшце забраў у яе той кош, даў ёй высьпятка пад зад так, што ледзьве не расьцягнулася на дарозе. Але ўсё ж яна, давольная, пабегла да хаты.

Прыбегла, пасадзіла дзяцей за стол, пачала ім супу наліваць. Зайшоў немец, адразу стрэліў з парабэлюма ёй у галаву. Яна ўпала. Потым пачаў дзяцей страляць за сталом – пок-пок-пок-пок. Усіх чатырох. Потым убачыў дзяцей на печы. Тоньку адразу застрэліў, тая пачала валіцца на Колю. І той пачаў валіцца пад яе цяжарам. Немец стрэліў у Колю, але ня трапіў, толькі вопратку куля прарэзала. Коля ўпаў і ляжыць, маўчыць. Немец тады разрэзаў сяньнік, расьцерушыў салому па падлозе, з куфра ўсё павытрасаў, шукаў мо нешта каштоўнае, потым чыркануў запалкай, кінуў яе ў салому і пайшоў. Яшчэ з двара прыкладам павыбіваў шыбы. Паваліў дым. Коля выкараскаўся з-пад Тонькінага цела, выбраўся на двор, пагледзеў, што нікога няма, забег за хлеў і закапаўся ў стог сена. Там ляжаў, пакуль агонь да стога не дабраўся. Як стог пачаў гарэць, а гэта было ўжо пад вечар, ён вылез са стога і пабег у лес. Нехта страляў, ці па ім, ці не па ім, але ён прыбег у лес і расказаў усім, што бачыў.

Ненадоўга ўратаваўся. За тры дні да вызваленьня яго забралі немцы, завезьлі ў Бабруйск, і дзе ён дзеўся, нікому не вядома.

Маці тады павялі разам зь іншымі бабамі. Яны яшчэ некалькі кароў гналі пад прыглядам. Яна па дарозе ўцякла. Але гэта асобная гісторыя.

Тых, хто застаўся ў вёсцы, старых і малых, сагналі ў калгаснае гумно на тым пасёлку, закрылі, забілі жэрдкамі і запалілі. І пра гэта можна асобна распавядаць.

А мы засталіся ў лесе. Сядзім, думаем, што рабіць. Вёскі няма. Куды падацца? А ў мяне й маці няма, нікога няма. Хто быў з сваякоў, тыя ў іншым месцы хаваліся. Тут ніхто ня свой. Усе зьбіраюцца разыходзіцца. Хто дарослы, ды яшчэ мужык, дык таму прасьцей. Ён і лес ведае і ўвогуле больш ведае. А жанкі зь дзецьмі? Што ім рабіць?

Вырашылі, што ўсім разам нельга, бо немцы лёгка знойдуць па сьлядах. Трэба разыходзіцца паасобку. Калі зловяць, дык аднаго-двух, але ж ня ўсіх.

І пачынаюць разыходзіцца – хто куды. А што мне рабіць? Маці са мной пакінула няпоўны мяшок жыта, суконную саматканую коўдру ў клеткі і падушку.

Іван бярэ тую коўдру і рэжа яе на шэсьць частак, на шэсьць парцянак. Абуваецца сам, абувае Валодзю, сына, і дзьве парцянкі аддае жонцы, Мані. Тая паглядзела і кажа:

– Што ж ты робіш? Нельга!..

А я побач сяджу і ўсё чую.

– Нельга, – кажа яна, – пры жывым дзіцяці.

– Нічога, – адказвае Іван, – яго ўсё адно да раніцы ўжо ня будзе. Не дажыве.

Яны абуліся, сабраліся і пайшлі. Чаму мяне з сабой ня ўзялі? А навошта я ім трэба? У саміх харчоў на які тыдзень. А мяне ж карміць трэба. І цягаць з сабою. Тут самі ня ведаюць, куды йсьці, што рабіць... Падушку і мяшок з жытам пакінулі, не забралі. Сваё жыта было, а колькі ж панесьці можна.

Я застаўся. Але трэба ж і мне куды падавацца. Я пайшоў за нейкай жанчынай. Яна азірнулася і кажа: "Вунь туды з мужыком пайшлі. Можа, там цябе прымуць". Пакуль я перабіраўся з аднаго сьледа на другі, усе зьніклі, нікога не відаць. Я й пайшоў нейкім сьледам. Ісьці цяжка было. Сьнег глыбокі і рыхлы, правальваесься. Прайшоў мо якіх мэтраў дзьвесьце ці трыста. Цямнець пачало. Страшна стала. Шапку-вушанку нацягнуў, рукі ў рукавы схаваў, скукожыўся й сеў пад хвойкай. Так і прасядзеў усю ноч.

Павінен быў замерзнуць. Але ж Бог ня даў.

Стала разьвіднець. Бачу, бяжыць па лесе суседка наша Хрысьціна зь дзьвюма дзяўчынкамі сваімі. Убачыла мяне, аж спужалася. Падыйшла бліжэй, завойкала:

– Уставай!

А я ўжо ўстаць не магу. Яна за варатнік падняла. Шчокі пацерла, рукі пацерла, павадзіла за руку вакол сасны. Я неяк расхадзіўся. А яна ўсё наказвае:

– Ня стой! Прысядай, хадзі...

Я так хаджу і хаджу. А яна распаліла агонь, дастала кацялок, набрала ў яго сьнегу, паставіла на агонь, закіпяціла, дастала з торбы жыта, кінула жменю ці дзьве ў кацялок. Зварыла, дала мне паесьці, дачок пакарміла, сама трохі зьела. Лыжка адна была, дык мы сёрбалі па чарзе.

Я каля агню адагрэўся, паеў гарачага, – ужо й павесялеў. Хрысьціна паглядзела, адвярнулася ды й кажа сама сабе:

– Вось, Божа мой, Божа! Гэта ж трэба, каб памерла, а яно жыве.

Павярнулася да мяне ды кажа:

– Ну што ж, дзіця, ты ж нам ня трэба. Пойдзем мы. А ты йдзі вось па гэтым сьледзе. Там будуць мужчыны. Можа, яны табе дапамогуць.

Забрала дачок ды пайшла па лесе. А я пайшоў туды, куды яна паказала. Прайшоў якіх мэтраў мо трыста, далей розныя сьляды сталі перасякацца. Людзей шмат хадзіла па лесе. І ўправа, і ўлева, дзе ўзад, дзе ўперад, і вялікія сьляды, і малыя. Гэта ж я цяпер магу ў сьлядах разабрацца. А тады што я там бачыў – ну ў лапцях ступілі, а ў які там бок хто йшоў – Бог яго ведае. Я пахадзіў па адным сьледзе, потым перайшоў на другі, нібыта той самы... Пахадзіўпахадзіў, нідзе нікога не знайшоў, нідзе нікога няма. Я ізноў сеў пад сасну. Дый хутка вечар наступіў. Ня помню, ня ведаю, колькі я сядзеў. Можа, пераначаваў так, можа не. А потым... Гэта ўжо пазьней высьветлілася: Хрысьціна перадала дзядзьку Рыгору, што я там недзе яшчэ не замёрз. А ў дзядзькі нейкі канёк быў, ён і прыехаў на гэтае месца шукаць.

(Заканчэньне
ў наступным нумары)

АКТУАЛЬНАЕ АПЫТАНЬНЕ "ТМ"

Як адгукаецца слова...

Вячаслаў ЛАЎРЭНАЎ, 62 гады, вясковы жыхар, працуючы пэнсіянэр:

– Як чую слова "вайна", узгадваю галечу, голад, сіроцтва, страх... Бацька мой загінуў пад канец вайны. Паштоўку з паведамленьнем пра гэта я, басаногі шкет, сам прынёс да маці. Паштальёнка сустрэла мяне на вуліцы – і аддала. Ня дай Бог вайны... Але вось НАТА прыйдзе ў Беларусь. Вайны хутчэй за ўсё болей ня будзе. Але НАТА, мяркую, прыйдзе, і без адзінага стрэлу пасуне свае межы на ўсход. Можа нас, Беларусь, яшчэ раз падзеляць. Ня ведаю, добра гэта ці дрэнна.

Марына ГАШНІКАВА, 68 гадоў, калгасьніца:

– З вайны ў мяне засталіся сьмерці родных, блізкіх, знаёмых. Загінулі мой бацька і ўсе пяцёра матчыных братоў... Малая бачыла, як цягнулі немцы па нашай вёсцы дзяўчыну конем, да якога яна была прымацаваная за валасы. Бачыла расстрэл гарадзкіх людзей, відаць, габрэяў. І цяпер, як успомню, ногі мае трасуцца і падкошваюцца. Вайны болей ня будзе. Не дай Божа, сыночак!..

ВАЧЫМА ПРЫВАТНАЙ АСОБЫ

Так загінулі ня толькі мае родныя

(З успамінаў, падрыхтаваных для калектыўнай кнігі аб жыцьці габрэяў у Магілёве)

...Маці мая была веруючай габрэйкай, а замуж выйшла за беларуса. Доўгі час, як я пазьней дазнаўся, ейная маці, мая бабуля, не магла ёй таго дараваць. Але ж урэшце ўсё устаялася.

Калі пачалася вайна, мне было 15 з паловай гадоў, я вучыўся ў музыкальнай вучэльні (мая маці добра сьпявала). Жылі мы непадалёк ад цяперашняй Савецкай плошчы. Дзед мой наглядаў за гадзіньнікам на Ратушы. Больш за ўсё любіў я глядзець на горад з вышыні пажарнай аглядавай пляцоўкі. Там, дзе цяпер плошча Леніна, горад пасутнасьці канчаўся кірмашом.

Як дазналіся мы пра вайну – добра памятаю. Мы рэпэтыравалі ў вучэльным аркестры, калі нехта ўбег у клясу і закрычаў: Вайна!.. Усе кінуліся да радыё і пачулі Левітана (я і зараз чую яго як тады). Пазьней нам, навучэнцам-юнакам, выдалі вінтоўкі, бо ў нас была пачатковая вайсковая падрыхтоўка, і накіравалі на "барацьбу зь нямецкімі дэсантнікамі" на станцыю Магілёў-2. Памятаю, што там сапраўды быў нейкі бой, але, думаю, што абыйшлося бяз нас. Неяк нечакана пачалася акупацыя. Спачатку мы гэтага і не заўважылі, першыя нямецкія часткі праходзілі горад без спыненьня. А потым прыйшлі "гестапа", вайсковая жандармэрыя, СС. Яны й сталі наводзіць "новы парадак". Хутка мы пачулі, што ў горадзе ўтвараецца габрэйскае гета. Асноўнае ізаляванае паселішча немцы арганізавалі на беразе Дубравенкі, потым гета паўстала там, дзе зараз збольшага тэрыторыя "Строммашыны".

Мы яшчэ адносна спакойна пражылі цэлы год. Гета было адчыненай тэрыторыяй, я ведаў, што мая маці, мае сёстры і іншыя магілёўцы маглі свабодна наведваць тэрыторыю, зносіцца з тымі, каго немцы прымусілі там жыць. Мяне з сабой ня бралі, я працягваў вучыцца музыцы, хаця вучэльні як такой, зразумела, не было. Аднак заставаліся настаўнікі і працягвалі працаваць. З нас утварылі сэкстэт – і мы працягвалі вучыцца і нават выступаць час ад часу перад людзьмі.

Аднойчы, гэта было ў 42-м, пад вечар, калі ішоў з рэпэтыцыі, мой бацька сустрэў мяне на вуліцы, бо чакаў, і паведаміў, што дамоў мне вяртацца нельга. Немцы некалькі гадзінаў таму арыштавалі маю маці і сёстраў. Нехта выдаў іх, як габрэяк, іх забралі ў гета. Мой бацька, пасьля таго як ўратаваў мяне, сам пайшоў да жонкі – Марыі, і дачок – Зоі, Ларысы, Тамары...

Больш я іх ніколі ня бачыў. Гаварылі, што іх расстралялі на Лупалаве, як і астатніх. З гораду я зьбег. Да канца вайны быў непадалёк у партызанскім атрадзе.

Аляксандар МЫСАЎ,
вэтэран

На фота з архіву аўтара: у партызанскім атрадзе

Праграма тэлебачаньня з 8 па 14 траўня

•• Понедельник, 8 мая ••

Праграму тэлеканалаў
мы друкуем на замову чытачоў.
Гаспадары праграмы
падаюць нам яе на расейскай.
Рэдакцыя фізычна (па часе)
не пасьпявае яе перакласьці.
Просім разглядаць гэтыя старонкі
як тэхнічна-службовы матэрыял,
які ня мае дачыненьня да зьместу
й характару нашай газэты.

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Резонанс.
8.45 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Худ.фильм «Мама, я живой!».
10.18 Видеозарисовка.
10.20 Телеочерк.
10.35 «Сегодня с вами...»
11.00 Телевизионный Дом кино.
11.40 «А музыка звучит...»
12.10 Теленавигатор.
12.30 «Радуница».
12.45 «Свет таланта».
13.25 «Мы победили!»
13.40 Фестиваль солдатской песни.
15.10 «Жизнь и несколько лет». Телеочерк.
15.30 Док. фильм.
15.55 Торжественное заседание и концерт, посвященные Дню Победы.
18.00 АРТ-клуб.
18.45 Док. фильм.
19.40 Музыкальная программа.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Видеозарисовка.
21.40 Худ. фильм «В шесть часов вечера после войны».
23.10 Третий тайм.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 Программа «100%».
8.40 «Непутевые заметки».
9.10 Смак.
9.30 Пока все дома.
10.10 Семейная комедия «Альф».
10.40 Утренняя почта.
11.10 «Летят журавли». Худ. фильм.
13.00 Фильм «Оккультные тайны Третьего рейха».
14.10 Время футбола.
14.40 «Господа офицеры». Концерт Олега Газманова.
16.55 Как это было. Знамя Победы. 1945 год.
17.35 Смехопанорама.
18.10 Худ. фильм «Белорусский вокзал».
20.00 Время.
20.45 Худ. фильм «Ожидание полковника Шалыгина».
22.25 Хоккей. Матч команд финальной группы.

РОССИЯ

7.00 У войны не женское лицо. Док. фильмы.
7.45 Почта РТР.
8.15 Доброе утро, страна.
8.50 Русское лото.
9.35 «Сто к одному».
10.25 Сам себе режиссер.
10.55 «Друзья». Комедийный телесериал.
11.20 Эх, дороги...
11.35 «Золотой ключ».
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.15 Героическая драма «Дважды рожденный».
14.45 «Том и Джерри». Мультсериал.
15.05 Планета Земля.
16.05 У войны не женское лицо. Док. фильм.
16.15 Памяти поэта. «Булату Окуджаве...»
16.55 Моя семья. «Он ищет ее».
17.55 «Два рояля».
19.40 «Павшие обелиски». Док. фильм. Часть 1-я.
20.10 «Аншлаг» и К°.
21.15 Мелодрама «Любовь земная».
23.00 Хоккей. Матч команд финальной группы.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Худ. фильм «Офицеры».
9.15 Худ. фильм «Выйти замуж за капитана».
11.30 Худ. фильм «А зори здесь тихие».
14.40 «Профессия — репортер».
15.20 Футбольный клуб.
16.10 Худ. фильм «Дело было в Пенькове».
18.35 «Победа. Одна на всех». Фильм из цикла «Новейшая история».
19.40 «О, счастливчик!»
21.45 Худ. фильм «Вор».
23.30 «Антропология».
0.15 Лига чемпионов.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Мультфильм.
12.10 Мой цирк.
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника.
13.45 К.Симонов. «Так и будет». Спектакль Малого театра.

МОГИЛЕВ-1

15.00 Торжественный вечер, посвященный 55-летию Победы.
16.40 «На графских развалинах». Фильм — детям.
17.45 Мультфильм.
17.55,19.45 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 «Встреча на Солдатской поляне».
20.45 «Сочинение ко Дню Победы». Худ. фильм.
22.40 Астро-дайджест.
22.55 «В небе «ночные ведьмы»». Худ. фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-18.00 ТНТ.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Док.фильм. «Могилев. Дни и ночи мужества».
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Гу-га».
23.40 Спорт. программа.

•• Вторник, 9 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 День Победы. Память.
8.15 Фильм-концерт.
8.40 Видеозарисовка.
8.45 День Победы. Память.
9.00, 13.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.15 Арсенал.
9.40 Парад Победы.
9.55 Военный парад и торжественное шествие ветеранов Великой Отечественной войны.
11.30 «Девочка ищет отца». Худ. фильм.
13.25 «Нам песня помогала на войне...»
14.25 «Один из многих». Док. фильм.
14.45 День Победы. Память.
15.20 Видеозарисовка.
15.25 «Полонез Огинского». Худ. фильм.
16.50 «55 лет Победы. Память сквозь годы». Видеозарисовка.
17.30 День Победы. Память.
17.50 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.
18.05 Худ. фильм «Баллада о солдате».
19.30 Стихи белорусских поэтов о войне.
19.40 День Победы. Память.
20.00 Панорама. Репортаж о военном параде и торжественном шествии ветеранов, посвященных 55-летию Победы.
21.55 Международный телефестиваль патриотической песни «Память».

ОРТ

6.00, 14.00, 17.00 Новости.
6.10 Телеканал «День Победы».
6.25 «Бессмертный гарнизон». Телесериал.
8.00 «День Победы».
9.00 Москва. Красная площадь. Военный парад.
9.55 Играй, гармонь любимая!»
10.25 1941: «Разгром».
11.10 «День Победы».
11.45 1942: «Сталинград». Телесериал.
12.35 «День Победы».
13.10 1943: «Курская битва». Телесериал.
14.15 «Поезд милосердия». Док. фильм.
14.50 «День Победы».
15.35 1944: «Минское кольцо». Телесериал.
16.20 Ищу тебя.
17.15 «День Победы».
17.50 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.
18.05 1945: «Штурм Берлина. Победа». Телесериал.
19.35 А. Маресьев в программе «ЖЗЛ».
20.00 Время.
20.40 Фильм Л.Быкова «В бой идут одни старики».
22.10 Хоккей. Матч команд финальной группы.

РОССИЯ

7.00 Мультфильм.
7.10 Док. фильм.
7.35 «Голоса войны». Музыкальный фильм.
9.00 Москва. Красная площадь. Военный парад.
9.55 «Виктория». Фестиваль солдатской песни.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Романтическая драма «Чистое небо».
14.10 Новая «Старая квартира».
15.15 Ко Дню Победы. Киноконцерт.
16.00, 18.05 Кинороман «Судьба».
17.50 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.
19.40 «Павшие обелиски». Док. фильм. Часть 2-я.
20.10 А. Розенбаум. Праздничный концерт.
22.10 Киноэпопея «Падение Берлина».

НТВ

7.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Олег Даль в фильме «Женя, Женечка и «катюша».
8.50 Военный парад, посвященный 55-летию Победы.
9.40 «Песни о Москве».
10.20 «Один день».
11.30 Приключенческий фильма «Картуш».
13.25 Худ. фильм «На войне как на войне».
15.25 «Я и моя собака».
16.10 «В нашу гавань заходили корабли».
17.50 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Минута молчания.
18.40 Худ. фильм «Сочинение ко Дню Победы».
20.35 «Профессия — репортер».
21.35 Футбол. Лига чемпионов. Полуфинал. «Бавария» (Германия) — «Реал» (Испания).
23.35 Худ. фильм «Домой дороги нет» (США).

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.35 «Мгновения Победы».
11.40 Ради жизни на земле.
12.15 Пишет домой война...
13.00 Г.Бакланов. «Был месяц май».
13.15 Киноконцерт.
13.40 «Мгновения Победы».
13.45 Мультфильм.

МОГИЛЕВ-1

15.00 «Родительский день — день просветления и памяти».
15.20 Мультфильмы.
16.10 «Битва за Берлин». Док. сериал. 1 часть.
17.00 Телеочерк.
17.35 «С праздником Вас, Победители!»
18.20 «Битва за Берлин». Док. сериал. 2 часть.
19.15 Телемагазин.
19.30 День области.
19.50 «Праздник в Вашем доме».
20.45 «Командир счастливой «Щуки». Х/ф.
22.25 Астро-дайджест.
22.35 «Торпедоносцы». Худ. фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «Поздравления».
19.30 Док.фильм «Парад Победы».
20.20 Мультфильмы.
20.30 Муз. программа.
21.10 Высокая мода.
21.20 Худ.фильм «В бой идут одни старики».
22.45 Спорт. программа.

•• Среда, 10 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.05 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 «На волне взаимопонимания».
10.25 «Зорная ростань».
11.20 Х/ф. «Свет в окне».
12.35 Компьютерный полигон.
14.25 «Карамболь».
15.15 Видеокурс английского языка.
15.35 Мультфильм.
15.45 «5 х 5».
16.15 ТВ — школе.
16.40 Телеочерк.
17.10 «Макаенка,9».
17.40 Музыкальный салон.
18.10 «Сегодня с вами...»
18.35 Лотерея «Толока».
18.45 МСН.
19.15 Москва — Минск.
19.50 «Майор Вихрь». Худ. фильм. 1-я серия.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 КВН.
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Королевская охота.
0.15 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 Новости.
8.15 «Нежный яд».
9.15 Поле чудес.
10.15 Смак.
10.30 «Новые приключения Синдбада».
13.20 «Вместе».
14.15 «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Классная компания.
14.55 Звездный час.
15.25...До шестнадцати и старше.
16.00 «Нежный яд».
17.30 Маски-шоу.
18.00 Человек и закон.
18.45 Боевик «Крутые». 1-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Комедия. «Плезантвиль».
23.10 «Цивилизация».

РОССИЯ

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
5.20 — 8.30 Доброе утро, Россия.
5.35 Семейные новости.
7.20 «Дежурная часть».
8.40 «Арена — спорт».
9.20 «Цыганка».
10.10 «Санта-Барбара».
11.00 Телеспецназ.
11.25 Москва — Минск.
15.40 Мультфильмы.
16.30 «Башня».
16.55 «Круглая дата».
17.25 «Кинескоп».
18.25 «Вино-шоу-кур».
19.40 «Дикий ангел».
20.35 Приключенческий фильм «Мужская компания».
22.30 Мужчина и женщина.
23.20 Драма «Французская женщина».
1.05 «Дежурная часть».

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.55 «Я и моя собака».
8.45 Фитиль.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Победа. Одна на всех».
10.25 «Свидетель века».
10.40 «Среда».
11.30 Телеигра.
12.40 Мультфильм.
13.35 Муз. комедии «Вольный ветер». 1-я серия.
15.35 Сериал «Лоис и Кларк».
16.30 Впрок.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Сериал «Бандитский Петербург».
19.55 Суд идет.
21.35 Футбол. Лига чемпионов. Полуфинал. «Барселона» — «Валенсия».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Два капитана». Х/ ф.
13.15 «Мария». Док. фильм.
13.45 Мультфильмы.
14.10 «15-й подъезд».
14.35 «Нико».
15.00 Новости.
15.10 Кино — детям. «Чародей».
15.35 «Беседы о русской культуре».

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Астро-дайджест».
8.05 «Искушение».
8.55 «Удивительные животные». Док. сериал.
9.20 «Командир счастливой «Щуки»». Худ.фильм.
16.30 «Диагноз: убийство». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 Тележурнал.
18.00, 20.00 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.45 «Только ты». Телесериал.
21.30 Астро-дайджест.
21.40 Спорт планеты.

МОГИЛЕВ-1 НА БТ

13.15 «Встреча на Солдатской поляне».
13.25 «Родительский день — день просветления и памяти».
13.40 Телеочерк.
14.10 Мультфильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10-12.00 ТВ-6.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Городские новости.
18.45 Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Детектив «Шедевры и убийства».
23.10 Спорт. программа.

•• Четверг, 11 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.10 «Сегодня с вами...»
8.35 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Телевизионный Дом кино.
10.10 Телеочерк.
10.40 Туробъектив.
11.10 Видеозарисовка.
11.20 «Насыпь». Худ. фильм.
12.25 Премьера песни.
12.35 Наш край.
13.15 «Все мы родом из детства».
14.10 Авто-парк.
14.20 Телеспектакль «Следственный эксперимент».
15.15 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Мультфильм.
15.55 Видеокурс английского языка.
16.20 ТВ — школе.
17.15 Марсово поле.
17.35 Усадьба.
18.00 «Черная дама». Док. фильм о Несвижском замке.
18.15 Политические диалоги.
18.40 МСН.
19.17 «Майор Вихрь». Худ. фильм. 2-я серия.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 «Лестница в небеса». Телесериал. 1-я и 2-я серии.
22.55 Крок.
23.25 Криминальная хроника.
23.40 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 Новости.
8.15 «Нежный яд».
9.15 Маски-шоу.
9.45 Человек и закон.
10.25 Вкусные истории.
10.30 «Новые приключения Синдбада».
13.25 «Вместе».
14.15 «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Семь бед — один ответ.
14.55 Программа «100%».
15.25 Хоккей. Чемпионат мира. 1/4 финала. В перерыве:
16.10 «Ералаш».
18.00 Процесс.
18.45 Боевик «Крутые». 2-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!

20.00 Время.
21.00 Фильм Карена Шахназарова «Город Зеро».
22.50 «Альтависта». Концерт группы «Сплин».

РОССИЯ

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
5.20 — 8.30 Доброе утро, Россия.
5.35, 7.35 Семейные новости.
7.20 «Дежурная часть».
8.40 «Арена — спорт».
9.20 «Цыганка».
10.10 «Санта-Барбара».
15.35 Мультфильмы.
16.30 «Башня».
16.55 Диалоги о рыбалке.
17.25 «Кино + ТВ».
18.25 Сам себе режиссер.
19.40 «Дикий ангел».
20.35 Хоккей. Чемпионат мира. 1/4 финала.
22.30 Триллер «Умереть во имя...».
0.25 «Дежурная часть».
0.40 Горячая десятка.

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.45 Интересное кино.
7.55 Сериал «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Большие родители.
10.00 Путешествие натуралиста.
10.35 Мультфильм «Карлсон вернулся».
11.30 «В нашу гавань заходили корабли».
13.35 Муз. комедия «Вольный ветер». 2-я серия.
15.35 Сериал «Лоис и Кларк».
16.30 Впрок.
16.40 Детектив «Клиент».
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Сериал «Бандитский Петербург».
19.55 «О, счастливчик!»
21.45 Криминальный фильм «Как бумеранг».
23.40 Сегодня в полночь.
0.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА

15.00 Новости.
15.10 Кино — детям. «Чародей».
15.35 «Беседы о русской культуре».
16.20 «Ольга Сергеевна». Телевизионная повесть.

МОГИЛЕВ-1

16.30 «Из жизни женщины».
17.00 Ток-шоу «Я сама».
17.55 «Праздник в Вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
20.45 «Только ты».
21.30 Астро-дайджест.
21.40 «Друг». Драма.
22.45 Док. сериал.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10-12.00 ТВ-6.
15.00 Программа на польском языке.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «Шанс».Телеигра.
18.55 Муз.антракт.
19.00 «Катастрофы».
19.25 «Поздравления».
21.00 «Шанс».
21.25 Высокая мода.
21.35 Боевик «Наследство».
23.05 Спорт. программа.

•• Пятница, 12 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.00 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.45 Мультиклуб.
10.15 «Анастасия». Телеочерк.
10.40 «Двор нашей памяти».
11.15 «Полет». Телеспектакль.
11.55 Мультфильм.
12.15 Сделано в Беларуси.
12.30 Усадьба.
13.20 Земляки.
15.15 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Регион.
16.05 «Свидетель». Телеочерк.
16.25 «Риск-версия».
17.10 Фильм-концерт.
18.00 Наш край.
18.20 «Сегодня с вами...»
18.45 МСН.
19.20 «Майор Вихрь». 3-я серия.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 «Лестница в небеса». Телесериал. 3-я и 4-я серии.
22.55 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.55 Новости.
8.15 Боевик «Крутые». 1-я и 2-я серии.
10.05 «Каламбур».
10.30 «Новые приключения Синдбада».
13.30 «Вместе».
14.15 Тайны Востока в фильме «Новые сказки Шахерезады».
16.00 «Нежный яд».
17.30 Джентльмен-шоу.
18.00 Экстренный вызов. Спасатели.
18.30 Вкусные истории.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Коломбо в детективе «Попробуй, поймай меня!»
22.10 Хоккей. Чемпионат мира. Полуфинал.
0.40 Детектив «Долгое прощание».

РОССИЯ

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
5.20, 8.30 Доброе утро, Россия.
5.35, 7.35 Семейные новости.
7.20 «Дежурная часть».
8.30 Тысяча и один день.
8.50 «Арена — спорт».
9.20 «Цыганка».
10.10 «Санта-Барбара».
15.25 Мультфильм.
16.35 Акуна матата.
17.20 Дежурная часть.
17.50 Гараж.
18.25 «Городок».
19.45 «Дикий ангел».
20.40 Хоккей. Чемпионат мира. 1/2 финала.
22.30 «Панорама».
23.30 Криминальная мелодрама «Приятель покойника».
1.20 «Дежурная часть».

НТВ

5.00 «Сегодня утром».
7.45 Интересное кино.
7.55 Сериал «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Суд идет.
10.15 Служба спасения.
10.45 Фитиль.
11.25 Музыкальная комедия «Тень».
13.25 Худ. фильм. «Подсудимый».
15.35 Сериал «Лоис и Кларк».
16.30 Впрок.
16.40 Детектив «Клиент». Заключительная серия.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Сериал «Бандитский Петербург».
19.55 Независимое расследование.
21.45 Комедия «Эйс Вентура. Когда зовет природа».
23.30 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Юнга со шхуны «Колумб». Худ. фильм.
12.50 Поклонникам Терпсихоры.
13.05 Библиотека утопий.
13.45 Мультфильм.
14.10 «Время музыки».
14.35 «Это было в сердце моем...» Алексей Баталов.
15.00 Новости.
15.10 Кино — детям. «Чародей».
15.35 «Беседы о русской культуре».
16.15 «Ольга Сергеевна». Телевизионная повесть.

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Искушение».
8.55 «Удивительные животные». Док. сериал.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного».Телесериал.
17.45 Мультфильм.
18.00, 20.10 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.55 «Только ты».Телесериал.
21.40 Астро-дайджест.
21.50 Рейтинг-фильм.9.20 «Друг». Драма.

МОГИЛЕВ-1 НА БТ

14.20 «Откровенно...».
14.40 Мультфильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10-12.00 ТВ-6.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Городские новости.
18.45 «Пляж» Телесериал.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Триллер «Телепат».
23.10 Муз. коллекция.

•• Суббота, 13 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.15 Столица.
8.45 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильм.
9.20 Книгосбор.
9.45 «Сегодня с вами...»
10.10 Здоровье.
10.35 Вершина мира.
11.10 Компьютерный полигон.
11.35 «Все нормально, мама!»
12.10 Око.
12.30 Сфера.
13.15 Худ.фильм «Шла собака по роялю».
14.20 Олимп.
15.10 Познай себя.
15.35 «Поем с оркестром».
16.25 Мультфильмы.
17.15 Кинокомедия «Да-мы приглашают кавалеров».
18.30 МСН.
18.45 Телеочерк.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Бездельник.
20.15 Док. фильм.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Пьер Ришар в кинокомедии «Он начинает сердиться».
23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 «Ералаш».
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Ускоренная помощь.
10.00 «С легким паром!»
10.30 Утренняя почта.
11.00 Худ. фильм «Дикий мед».
14.10 Сериал «Горец».
14.55 Седьмое чувство.
15.35 «Эх, Семеновна!»
16.15 Детектив-шоу.
17.15 «Ералаш».
17.40 «Женские истории».
18.10 Мэрилин Монро в комедии «Джентльмены предпочитают блондинок».
20.00 Авторская программа Сергея Доренко.
20.55 «Китайский городовой». Сериал.
21.50 Конкурс песни «Евровидение-2000».

РОССИЯ

7.00 «Возвращение Гектора». Фильм для детей.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 «Сто к одному».
10.25 Сам себе режиссер.
10.55 «Друзья». Комедийный телесериал.
13.10 Кинокомедия «Игра на миллионы».
14.55 Планета Земля.
15.55 Футбол + ТВ.
17.55 Моя семья. «В тихом омуте».
19.00 Вести.
19.40 «Два рояля».
20.35 «Аншлаг» и К°.
21.45 Триллер «Мумия: принц Египта».
0.00 Эротическая драма «Шоу герлз».

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Бандитский Петербург».
8.10 «О, счастливчик!»
9.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Большие деньги.
11.55 Худ. фильм «Родная кровь».
13.35 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 «Профессия — репортер».
15.50 Без рецепта.
16.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 Герой дня без галстука.
19.05 «О, счастливчик!»
19.50 Сериал «Бандитский Петербург».
21.45 Боевик «Джеймс Бонд — агент 007».
0.05 Ток-шоу «Про это» в Амстердаме».

КУЛЬТУРА

9.05 «Читая Библию».
9.15 «Аистенок».
9.40 «Российский курьер».
10.20 «Кино вчера и всегда».
10.45 «Колыбельная». Худ. фильм.
12.15 Поклонникам Терпсихоры.
12.35 Графоман.
13.00 «Кривошеины. Отец и сын».
13.30 Новости культуры.
13.45 «Досье инспектора Лавардена». Худ. фильм. 1-я серия.
14.30 Профили. Б. Бардо.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Искушение».
8.55 «Удивительные животные». Док. сериал.
9.20 «Сочинение ко Дню Победы». Худ. фильм.
15.00 Мультфильм.
16.10, 18.10 «Праздник в Вашем доме».
17.20 «Досье инспектора Лавардена».
19.20 Телемагазин.
19.30 «Пожарная академия». Комедия.
21.00 Видеодром.
21.25 «Мистер ревность-2». Мелодрама.
23.05 Астро-дайджест.
23.15 «Юкка». Триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
18.30 «Поздравления».
19.30 Мультфильмы.
19.50 Индийское кино. «Ожидание любви».
21.55 «Чокнутый профессор». Комедия.
23.30 MTV.

•• Воскресенье, 14 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 «Лидское каприччио». Док.-фильм.
8.25 Телебарометр.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Мультиклуб.
9.40 Турбъектив.
10.05 «Все нормально, мама!»
10.40 Белорусский дом.
11.10 Арсенал.
11.35 МСН.
11.50 Сделано в Беларуси.
12.05 «Личности XX века». Док.сериал.
12.40 Фильм-балет «Спартак».
14.25 Сельчане.
15.15 «На волне взаимопонимания».
16.00 Международный турнир по прыжкам в воду памяти С.Портнова.
16.30 Зорная ростань.
17.00 Теленавигатор.
17.25 Хоккей. Чемпионат мира. Финал.
20.00 Резонанс.
20.25 Стадион.
21.10 Ток-шоу «Карамболь».
21.45 Ж.Депардье в историческом фильме «1492 год. Завоевание рая».
0.15 Авто-парк.
0.25 Столичный хит.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.10, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.00 «Альф».
10.30 Здоровье.
11.00 Боевик «Один шанс из тысячи».
12.35 Хоккеист Вячеслав Старшинов.
13.25 Хоккей. Матч за 3-е место.
15.00 «Ералаш».
16.00 «Дисней-клуб».
17.25 Смехопанорама.
17.55 Боевик «Побег».
20.00 Время.
21.00 КВН-2000.
23.05 Время футбола.
23.50 Фильм Джона Бурмена «Надежда и слава».

РОССИЯ

7.00 Папа, мама, я — спортивная семья.
7.55 Служу Отечеству!
8.20 «Устами младенца».
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая «Старая квартира».
14.10 Диалоги о животных.
15.10 «Тайны тысячелетия». Док. сериал.
16.00 Пресс-клуб.
17.00 Перед «Зеркалом».
17.15 Хоккей. Финал.
20.00 Зеркало.
21.00 Боевик «Штемп».
22.45 Комедия «Не говорите даме «нет».
0.20 Реальное кино.
0.45 «Последний парад». Док. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Бандитский Петербург».
8.15 «О счастливчик!»
9.20 «Ключи от форта Байяр».
10.10 «Полундра».
10.40 Фитиль.
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 Комедия «Укротительница тигров».
14.20 «Женский взгляд».
15.25 Большие родители.
16.00 Док. сериал «Холодная война».
16.50 Сериал. «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Сериал «Бандитский Петербург».
20.55 «Итого».
21.15 Боевик «Танго над пропастью». 1-я и 2-я серии.

КУЛЬТУРА

9.05 «Читая Библию».
9.15 «Аистенок».
9.40 Мультфильм.
11.00 Э.Вила Лобос «Шоро».
11.15 Экспедиция «Чиж».
11.40 «Консилиум».
12.05 Фестиваль моноспектаклей.
13.00 Дворцовые тайны.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Досье инспектора Лавардена». Худ. фильм. 2-я серия.
14.30 Отечество и судьбы. «Серовы».

МОГИЛЕВ-1

15.00 «Скарбы».»
15.25 «Планета монстров». Мультсериал.
16.10 Мультфильм.
17.20 «Встреча с ...». Филипп Киркоров.
18.05 «Досье инспектора Лавардена».
19.00 Телемагазин.
19.10 «Ренегат».Комедия.
20.40 Астро-дайджест.
20.50 «Однажды вечером». Шоу.
21.35 «Добро пожаловать в Вуп-Вуп». Худ. фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 «Остров сокро-вищ». Худ. фильм.
20.55 «Истории зоопарка». Док. фильм.
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Первый рыцарь».
23.40 MTV.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Клімавічаў

Нядаўна вядомы на ўсю Беларусь (ды й па-за межамі краіны) Клімавіцкі лікёра-гарэлачны завод падаў у Магілёўскі абласны гаспадарчы суд іскавую заяву. У заяве патрабавалася спагнаць з трох калектыўных гаспадарак Клімавіцкага раёна запазычаныя імі раней грошы. Разгляд справы праходзіў непасрэдна ў Клімавічах.

Першай разглядалася справа племсаўгаса "Высакоўскі", які больш за год таму заключыў кантракт з ЛГЗ на пастаўку вялікай партыі фуражнага зерня. Племсаўгасу быў выплачаны аванс, але зерне не пастаўлена і да гэтага дня – яго папросту не існуе ў прыродзе. Справы ў племсаўгасе, як і ў падаўляючай большасьці калгасаў краіны, дрэнныя, таму вярнуць аванс гаспадарка таксама не зьбіралася... Па рашэньні судзьдзі В.Коршуновай, племсаўгас "Высакоўскі" павінен выплаціць Клімавіцкаму ЛГЗ: узяты раней аванс, страты, якія панес завод, няўстойку і дзяржпошліну, усяго – на агульную суму 1 мільён 386 тысяч 404 рубля. Гэта значыць, што фактычна гаспадарку нішто ня зможа выратаваць ад немінучага краха. Племзавод "Цiманава" і саўгас "Асмолавічы" зараз чакаюць сваёй чаргі на разарэньне.

...з Крычава

Падпісчыкі друкаваных СМІ і атрымальнікі іншай карэспандэнцыі ў Крычаве, Клімавічах і Хоцімску 26 красавіка атрымалі даволі непрыемны сюрпрыз. У гэты дзень ніякіх газэт, лістоў ды іншых паведамленьняў у іхных паштовых скрынях не было. Мы паспрабавалі высьветліць дэталі гэтай непрыемнай сытуацыі. Па словах намесьніка начальніка дзяржаўнага прадпрыемства "Магілёўаблпошта" Л.Дамарэнкі, у машыне, якая везла пошту ва ўсходнія раёны Магілёўшчыны, на мосьце праз Дняпро здарылася ўзгараньне. Часткова ад агню, часткова ад вады, якой тушылі машыну, моцна пацярпелі пэрыядычныя друкаваныя выданьні. Лісты пацярпелі ў меншай ступені, таму, што перавозіліся ў адмысловых мэталічных скрынях. Згодна акту расьследваньня, які выдала спэцыяльна створаная камісія з прадстаўнікоў "Магілёўаблпошты", узгараньне адбылося пасьля разрыву газавага трубаправода.

Зараз іншая спэцыяльна створаная камісія ацэньвае пасьледствы здарэньня й сур'ёзна разглядае магчымасьць кампэнсаваньня стратаў жыхарам трох вышэйпазначаных раёнаў.

У памяшканьні раённай бібліятэкі ўпершыню за 14 год мясцовыя ўлады арганізавалі сустрэчу зь ліквідатарамі Чарнобыльскай катастрофы. У сустрэчы ўзялі ўдзел шэраг пасадавых асоб на чале з намесьнікам старшыні райвыканкама З.Скачковай. Акрамя таго, прысутнічала каля 40 крычаўцаў, якія сваім здароўем заплацілі за наш нетрывалы спакой. На сёньняшні дзень на Крычаўшчыне налічваецца 57 непасрэдных ліквідатараў Чарнобыльскай катастрофы і 281 чалавек, якія працавалі непадалёк ад рэактара.

На сустрэчы прагучала шмат зусім не лісьлівых, у адносінах да ўлады, выказваньняў, а таксама нараканьняў у сувязі з адменай спэцыяльных ільгот "чарнобыльцам". Па словах аднаго з выступоўцаў, "ва ўсім вінаваты толькі адзін чалавек..." І сапраўды, у гэтых бедакоў адабралі нават тыя нязначныя прывілеі перад астатнімі, што былі раней. А жыцьцё ў іх зусім не салодкае.

Андрэй КУЗЬМІН

Шаноўныя таты і мамы!

Калі вы хочаце, каб вашыя дзеці з наступнага навучальнага году вучыліся на беларускай мове, але ня ведаеце з чаго трэба пачаць і куды зьвяртацца, каб гэтага дамагчыся – зьвяртайцеся да нас. Разам мы вырашым усе праблемы! Для дзетак дашкольнага ўзросту мы маем намер гэтым часам арганізаваць беларускамоўнае асяродзьдзе.

*Чакаем вас і вашых прапановаў! Тэлефануйце: **32-33-24***

Магілёўскі грамадзкі Бацькоўскі камітэт

КУТОК ФІЛЯТЭЛІСТА

Ня ўсё савецкае зроблена ў Расеі

23 лютага 2000 года на Менскім паштамце было шматлюдна. Калекцыянэры сабраліся каб пагасіць штэмпелем першага дня новыя беларускія маркі. Гэтым разам пабачыла сьвет сэрыя з трох марак і блёка з выявою знакамітых самалётаў, якія былі створаныя канструктарам Паўлам Сухім.

Ня ўсе ведаюць, што П.Сухі – ўраджэнец Гомельскае вобласьці. Першыя ягоныя самалёты падняліся ў неба яшчэ ў 30-я гады. Яны былі сапраўды выбітнымі лётнымі канструкцыямі, што пакінулі значны сьлед у гісторыі авіяцыі. Сярод іх – АНТ-25РД. На гэтай машыне экіпажы В.Чкалава і М.Громава зьдзейсьнілі безпасадкавыя пералёты ў ЗША. Гэта й АНТ-37"Радзіма", на якім В.Грызадубава, М.Раскова і П.Асіпенка ў 1938 годзе пераляцелі з Масквы ў Камсамольск-на-Амуры. У Другую Сусьветную вайну Чырвонай Арміяй ўжываўся бамбардыроўшчык СУ-2.

У 50-70-я гады ў супрацьпаветраных сілах актыўна выкарыстоўваліся самалёты СУ-7, СУ-15 і СУ-17, якія склалі цэлую эпоху савецкай авіяцыі.

На марках – усе яны наміналам у 50 рублёў – выяўлены самалёты СУ-24, СУ-25 і СУ-27, якія зараз знаходзяцца на ўзбраеньні войскаў краінаў СНД ды іншых. Ёсьць гэтыя машыны і ў беларускім войску. У блёку паўтораныя ўсе тры маркі са зьмененым наміналам – у 150 рублёў, і з партрэтам П.Сухога на фоне чарцяжоў самалёта СУ-17.

Сэрыю зрабіў мастак Г.Долбік. Надрукаваная яна шматкаляровым афсэтам на мелаванай паперы. Наклад – па 90 тысячаў кожнай маркі й 30 тысячаў блёкаў. Неабходна дадаць, што раней, у 1995-м, паштовае ведамства Беларусі адзначыла 100-гадовы юбілей Паўла Сухога праз выпуск маркі зь ягоным партрэтам. Яму ж былі прысьвечаныя паштовыя капэрты СССР у 1970-м, і Расеі – у 1995-м годзе.

Уладзімер ЗАРЭМСКІ

НЯ ТОЛЬКІ МОЎНЫЯ СПРЭЧКІ

Беларусь можа быць толькі беларускай

...Навошта трэба адраджаць беларускую мову? Многія ў нас мяркуюць, што дастаткова расейскай: яе ў краіне ўсе ведаюць, на ёй выдаецца велічэзная колькасьць літаратуры, газэтаў і часопісаў, ствараюцца цікавыя радыё і тэлеперадачы. А замест гэтага пяройдзем на беларускую – звузім свае дасьведчаньні, самі сябе ізалюем ад дасягненьняў навукі, культуры, палітыкі. У нас жа самае большае на роднай мове гавораць толькі па хатах.

Пабольшала ў нас людзей, трэба справядліва адзначыць, якія лічаць, што няхай сабе будзе беларуская мова: яе, пагаджаюцца яны, трэба вывучаць і ведаць. Аднак навошта ж адмаўляцца ад расейскай, навошта прымушаць людзей вяртацца да таго, што мінула? Панаваньне расейскай мовы, маўляў, не замінае разьвіцьцю беларускай: яна ёсьць, існуе там, дзе гэта да месца – у нацыянальнай літаратуры, асобных тэлеперадачах, на школьных уроках і ў студэнцкіх аўдыторыях.

Як быццам розныя гэтыя пазыцыі насамрэч – аднолькавыя. Тут розьніца толькі ў тым, што русыфікацыя краіны прызнаецца і ацэньваецца крыху па-рознаму, але пад сумнеў, а тым больш пад адмову ня ставіцца.

...У гісторыі нямала прыкладаў, калі народы скідалі зь сябе навязаныя ім чужынскія мовы і вярталі свае. Гэта напачатку веку зьдзейсьнілі чэхі, у чыіх гарадах непадзельна панавала нямецкая мова. Троху раней гэта зрабілі вугорцы. Праз гэта праходзілі нарвэжцы. Нарэшце самы, магчыма, яскравы прыклад вяртаньня таго, што, здавалася, было страчана назаўсёды – іўрыт. Габрэі вярнулі ва ўжытак, што сталася адначасова фактарам адраджэньня самастойнай краіны, старажытную мову, якой валодалі (магчыма, ня ўсе) толькі рабіны.

Што ж у нас? Мова захавалася ў гаворцы людзей на вёсцы, ды тамсям на шыльдах. Газэты, якія нават падчас "саветаў" выдаваліся па-беларуску, сёньня перайшлі на расейскую мову. На гэтай мове гаворыць усё начальства. На расейскай пазначаюцца назовы ўсіх беларускіх тавараў і ўсёй прадукцыі (напрыклад, ***родник*** вяйнянскі ўжываем мы літрамі штодзённа, але не ***крыніцу***). А калі раптоўна называем якінебудзь тавар па-беларуску, дык – быццам спэцыяльна – недарэчна й не да месца (гарэлка ***Сладчына***). Такіх прыкладаў процьма. Так званае "двуязычие", за якое прагаласавалі людзі падчас першага беларускага рэфэрэндуму (14 траўня 1995г.) на практыцы шпарка вядзе да скажэньня роднай мовы і вынішчэньня яе.

...Моўнае пытаньне далёка ня простае. За ім насамрэч – пытаньне існаваньня незалежнай, самадастатковай, суверэннай, роўнай сярод іншых краіны. Ня будзе мовы – ня будзе краіны. Можна, зразумела, быць беларускім патрыётам, а гаварыць на іншай мове. Такіх людзей у нас, дарэчы, вельмі шмат. Што ні кажыце, а чужая мова – найпершасны канал пранікненьня ў сьвядомасьць і практыку жыцьця чужых ідэяў, чужога стылю, чужых адзнакаў, чужога разуменьня. А свая мова – найпершасны падмурак свайго: думак, учынкаў, песень, настрояў, плянаў, пэрспэктываў.

Дзяржаўнасьць беларускай мовы, якая абавязкова вернецца да нас, ня будзе, дарэчы, азначаць вынішчэньня расейскай. Ніколі й нікім так пытаньне ня ставілася. Гаворка ідзе пра зьмену ейнае ролі ў жыцьці грамадзтва. Яна захаваецца ў Беларусі як адна з замежных моваў, шырокае веданьне якой дазволіць беларусам не парываць сувязяў з суседняй краінай і ейнай культурай. Аднак усе галоўныя функцыі па абслугоўваньню жыцьця і разьвіцьця краіны пяройдуць, што ёсьць натуральнай справай, да мовы беларускай. У яе, як вядома, дастаткова ўласных "рэзэрваў", каб гэта зрабіць. Мяркуецца, што хутка ў нас зьявіцца нацыянальны ўнівэрсытэт, які дадасьць да цяперашняй нацыянальнай эліты новае адукаванае і патрыятычнае папаўненьне.

Натуральным чынам беларускасьць вернецца ў жыцьцё, бо ніякай іншай, акрамя беларускай, Беларусь быць ня можа. Нікому ў сьвеце мы не патрэбныя ні ў якой іншай якасьці, акрамя беларускай... А яна жыве, трымаецца і будзе існаваць толькі на адным падмурку – беларускай мове.

Віталь БУГАЁЎ

Пра што нашэптвае манашка...

Праваслаўны Вялікдзень павольна пераходзіць сёлета ў Радаўніцу. Радасьць і Смутак сышліся ў календары блізка, як гэта бывае і ў жыцьці. Для замацаваньня гэтых натуральных пачуцьцяў чалавецтва даўно вынайшла адпаведныя напоі.

Час ад часу некаторыя "наватары" ад вытворчасьці гэтых напояў паражаюць спажыўцоў назовамі сваёй прадукцыі настолькі, што ўрэшце грамадзяне зусім могуць кінуць піць. Як, скажыце, можа рука верніка (ды хай сабе і атэіста) узняць стакан зь віном, якое носіць назву... "Шёпот монашки". Мала, што адпаведны градус і цукровы працэнт здольныя зваліць з ног каго заўгодна, дык падавай яшчэ (для большага шаленства?) шэпат Божай сястрыцы...

Можа што-небудь і нашэптвае "монашка" кіраўніцтву Быхаўскага гароднiна-кансэрвавага заводу. Але гэта ж колькі трэба выпіць, нават пры іхняй загартаванасьці...

Аляксандар АЛЕКСАНДРОВІЧ

БЕЛАПАН для «ТМ»

"У адрозненьне ад іншых дзяржаваў, ідэалёгія ў нас зьяўляецца самым найпрыярытэтным накірункам дзейнасьці", – заявіў Лукашэнка на сустрэчы ў Менску 28 красавіка з патэнцыяльнымі інвэстарамі будучага другога канала БТ.

Як паведамілі афіцыйныя крыніцы, у якасьці апошніх на сустрэчы прысутнічалі прадстаўнікі Цэнтральна-эўрапейскага інфармацыйнага агенцтва і міжнароднай кампаніі "ИТЕРА". Паводле словаў кіраўніка беларускай дзяржавы, другі тэлеканал будзе мець статус нацыянальнага. Таму "ня можа быць і размовы" аб тым, каб ім "кіраваў нехта, каго не прызначае прэзыдэнт", заявіў А.Лукашэнка. Нарэшце, лічыць ён, ідэалягічныя пытаньні наўрад ці павінны цікавіць інвэстараў – прадстаўнікоў бізнэсу. Ён запэўніў патэнцыяльных інвэстараў у тым, што сродкі, укладзеныя ў БТ-2, будуць знаходзіцца пад яго асабістай гарантыяй, а правы і магчымасьці інвэстараў – замацаваныя заканадаўча.

Нягледзячы на "вялікую" увагу да стварэньня БТ-2, заявіў А.Лукашэнка, дзяржава ня мае намеру пакідаць без падтрымкі існуючы канал БТ-1, які зьяўляецца "самым магутным дзяржаўным сродкам масавай інфармацыі". "Слаба ён працуе ці моцна, – меркаваць людзям. Ёсьць зрухі, ёсьць маса недахопаў, якія наш ідэалягічны апарат, канешне, крытыкуе. Таму першы канал мы будзем узмацняць і падтрымліваць, што мы, уласна, і робім", – паведаміў кіраўнік дзяржавы.

●

У Магілёве абвешчаная эпідэміялягічная сытуацыя і распачаты масавы адлоў бадзяжных жывёл. Гэта зьвязанае з выяўленьнем – упершыню за апошнія 10 гадоў – выпадку захворваньня жывёлаў на шаленства.

Як паведаміў намесьнік старшыні гарвыканкама Яўген Мельнікаў, пасьля таго, як на шаленства захварэла хатняя кошка, усе чацьвёра членаў сям'і, дзе яна жыла, знаходзяцца пад назіраньнем мэдыкаў і праходзяць прафіляктычны курс лячэньня. Тым часам у нашай вобласьці толькі летась было зарэгістравана 12 выпадкаў захворваньня на шаленства катоў, лісаў, ваўкоў і нават кароваў.

●

"Вашага прэзыдэнта Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнку ў Югаславіі навек запомняць як дзяржаўнага дзеяча, які прыляцеў у Бялград у момант бамбардаваньняў нашай сталіцы. Гэта было самай вялікай падтрымкай нашаму кіраўніцтву, войску і народу".

Такую заяву зрабіў амбасадар Саюзнай Рэспублікі Югаславія ў Беларусі Нікола Пяякавіч увечары 27 красавіка ў Менску на прыёме з нагоды Дня Канстытуцыі СРЮ. Як адзначыў дыплямат, беларускі ўрад на ўсіх міжнародных форумах упарта і пасьлядоўна абараняў пазыцыі Югаславіі. Першая гуманітарная дапамога ў пацярпелыя ад бамбардаваньняў NATO раёны таксама была дастаўленая зь Беларусі й Расеі. Паводле словаў Н.Пяякавіча, гаспадарчыя сувязі паміж Беларусьсю і Югаславіяй пакуль не дасягнулі высокага ўзроўню з-за вайны на Балканах і міжнародных санкцыяў, уведзеных супраць Югаславіі. Разам ў тым амбасадар выказаў надзею на тое, што апошнія крокі, у тым ліку і "па набліжэньню Саюзнай Рэспублікі Югаславія да Саюза Беларусі й Расеі", будуць садзейнічаць разьвіцьцю эканамічных ды іншых формаў супрацоўніцтва.

●

Больш за палову жыхароў Беларусі паводле вынікаў апытаньня, якое зрабіла сацыялягічная служба "Новак", лічыць эканамічны стан сваіх сем'яў цяжкім.

У апытаньні ўзялі ўдзел 1600 чалавек, што прадстаўлялі ўсе сацыяльныя й узроставыя групы насельніцтва. Толькі 3% апытаных паведамілі, што іхны стан палепшыўся, і зусім малы адсотак – 1 – лічыць, што іхнае становішча вельмі добрае.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Храм у цэнтры горада

Кожны, хто хоць аднойчы наведаў Шклоў, абавязкова зьвярнуў увагу на велічны і прыгожы будынак храма ў самым цэнтры горада. Гэта Спаса-Прэабражэнская праваслаўная царква, помнік эклектычнай архітэктуры, у якім спалучаныя рысы стыляў псэўдабызантыйскага і "мадэрн". Заснавальніцай гэтай царквы лічыцца багамолка Агаф'я Сідарава або Агаф'я Страньніца.

Хто жа яна, гэтая жанчына: легенда або сапраўдная гістарычная асоба? Неаднойчы прыходзілася чуць расповяд пра багамолку Агаф'ю. Так здарылася, што сьвяточны шлюб для гэтай жанчыны скончыўся трагічна. Вінавацяць у гэтым выпадку коней, якія нечакана панесьлі экіпаж зь нявестай. У выніку, зламаўшы ногі, Агаф'я стала інвалідам. Далейшы лёс свой яна зьвязала з царквою.

На той час у Шклове існавала драўляная царква на сучаснай вуліцы Дзікуна, пры ёй Агаф'я і засталася жыць. Да яе, напэўна, жанчыны добразычлівай і прадбачлівай, прыходзілі маліцца шклоўцы. Зьвярталіся да яе багацеі й купецтва, бо Агаф'я прадказвала, у які бок ісьці, каб пашанцавала, дзе будзе чакаць посьпех. Усё спраўджвалася, і людзі ў знак удзячнасьці давалі ёй грошы. Сабе ж іх багамолка ня брала, а адкладала на пабудову новай цаглянай царквы.

У фондах Цэнтральнага гістарычнага расейскага архіву ў г.Санкт-Пецярбурзе захаваліся наступныя сьведчаньні:

"Дело канцелярии оберпрокурора святейшего правительственного Синода №12076 "О построении церкви в местечке Шклов из завещаных на сей предмет 20 тыс.руб. Агафии Сидоровой".

"...находившаяся в Могилевской губернии уезда в местечке Шклов Агафия Сидорова по смерти своей завещала на приведение к совершению в том местечке Шклов начатого г.Зоричем Храма банковыми ассигнациями 20 тысяч рублей и кирпича, заготовленного ею, на 1.355 руб. По дошедшему о сем предмете Могилевской Консистории сведению 17 августа 1820 года был опрошен шкловский священник Косьма Цалуевский, в приходе коего проживала и скончалась вышеупомянутая Агафия, показал, что оная Агафия от стекавшегося к ней из разных мест народа, получая подаяния, имела твердое намерение по собрании такового количества значительной суммы, обратить оную на сооружение в местечке Шклов каменной церкви. По смерти оныя Агафии Сидоровой в 1811 году последовавшей, осталась собранной ею суммы 20 тысяч рублей ассигнациями, разного в посуде стоящего серебра три фунта с половиною и кирпича купленного на сей предмет на 1.355 руб.".

Безумоўна, цяпер цяжка поўнасьцю высьветліць усе перапэтыі з ходам будаўніцтва храма ў Шклове, але відавочна тое, што мара ўсяго жыцьця багамолкі Агаф'і Сідаравай зьдзейсьнілася, – грошы яе пайшлі на добрую справу. Пахаваная А.Сідарава была каля старой драўлянай царквы.

У гады савецкага ваяўнічага атэізму Спаса-Прэабражэнская царква была зачыненая й выкарыстоўвалася як зернесховішча. Быў зруйнаваны й прыгожы надмагільны помнік каля царквы. Хто там быў пахаваны – зараз дакладна высьветліць немагчыма, але, як

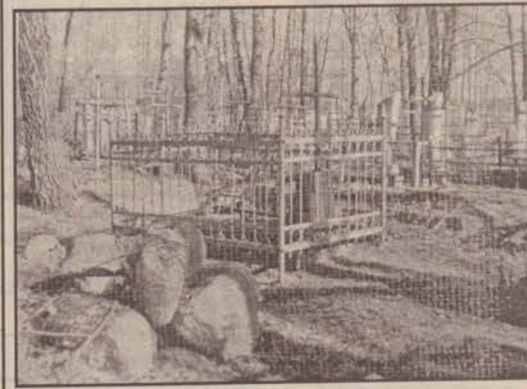

сьцьвярджаюць старажылы, шклоўцы яшчэ доўга прыносілі кветкі на гэтую магілу. У гады апошняй вайны будынак царквы быў зьнішчаны, а над магілай Агаф'і заставаўся крыж. У 60-я гады ейныя астанкі былі перанесеныя на праваслаўныя могілкі (гл. здымак).

Аднавілася набажэнства ў царкве ў часе Другой Сусьветнай вайны. У 1993 годзе на галоўным купале быў адноўлены дах й устаноўлены новы крыж з пазалотай. А ў 1999 годзе царква займела свой голас – загучэлі званы.

Сёньня прыхаджане Шклоўскай Спаса-Прэабражэнскай царквы ведаюць, што існуе яна менавіта на ахвяраваньні багамолкі Агаф'і Сідаравай. Магіла яе ўшаноўваецца людзьмі. Гэтая жанчына мае права на месца ў памяці сваіх землякоў, ня толькі праваслаўных вернікаў, аднак і ўсіх жыхароў Шклоўшчыны.

Алесь ГРУДЗІНА, Шклоў
Фота аўтара

З БЛІЗКАГА ЗАМЕЖЖА

Польшча

Прэзыдэнт Нацыянальнага банка Польшчы Ханна Гранкевіч-Вальд праводзіць кансультацыі з урадамі краін-удзельніцаў Эўрапейскага банка рэканструкцыі і разьвіцьця (ЭБРР) з мэтай высьветліць іх стаўленьне да кандыдатуры віцэ-прэм'ера ўрада Польшчы Лешэка Бальцэровіча як магчымага кандыдата на пасаду прэзыдэнта ЭБРР.

Ініцыятыва вылучэньня віцэ-прэм'ера польскага ўрада на гэтую пасаду зыходзіла ад урада ЗША. Амэрыканскі бок лічыць, што кола краін, ад якіх вылучаюцца кандыдаты ў прэзыдэнты ЭБРР, павінна быць пашырана за кошт цэнтральна- і ўсходнеэўрапейскіх дзяржаваў, якія дамагліся найбольшых вынікаў у рэфармаваньні сваёй эканомікі.

Прэзыдэнт Польшчы Аляксандар Квасьнеўскі падпісаў закон, які ўносіць зьмены ў правілы камэрцыялізацыі і прыватызацыі дзяржаўных прадпрыемстваў.

Адпаведна новаму закону, у рэзэрв недзяржаўнага сэктара будуць падключаныя 7% акцыяў аднаасобных бюджэтных прадпрыемстваў, якія ўзьніклі ў выніку камэрцыялізацыі, але толькі тых прадпрыемстваў, дзе на дату ўвядзеньня новай нормы працэс прыватызацыі яшчэ не пачаўся. У прыватызацыйны рэзэрв мяркуецца ўключыць таксама маёмасьць тых дзяржпрадпрыемстваў, заснавальнікамі якіх зьяўляюцца ваяводы. Акрамя таго, у рэзэрв трапляюць і так званыя рэшткі, гэта значыць – акцыі арганізацыяў, дзяржаўны пакет акцыяў якіх не перавышае 10 адсоткаў.

Чэхія

Паводле рашэньня ўрада Чэскай Рэспублікі 28 красавіка было дэнансаванае пагадненьне аб бязьвізавых паездках грамадзянаў Чэхіі і Беларусі ад 12 сакавіка 1996 года.

Адначасова былі дэнансаваныя аналягічныя дамовы з Расеяй і Украінай. Такім чынам, ужо 29 траўня для беларускіх грамадзянаў на чэскай мяжы пачне ў поўнай меры дзейнічаць новы візавы рэжым, які прадугледжвае спыненьне бязьвізавых турыстычных паездак.

Кошт аднаразовай візы на тэрмін да 90 дзён складзе 21 даляр ЗША. Дзецям да 15 гадоў віза будзе выдавацца бясплатна. Рашэньне аб дэнансацыі згаданага пагадненьня прадыктаванае трыма асноўнымі прычынамі. Па-першае і галоўным чынам, яно зьвязанае з маючымі адбыцца ўваходжаньнем Чэхіі ў Эўрапейскі Зьвяз і далучэньнем да Шэнгенскае дамовы. Па-другое, гэта зьвязанае з праблемай узрастаючай злачыннасьці рускамоўнага насельніцтва ў Чэхіі, хаця, паводле чэскіх дадзеных, беларусаў гэта тычыцца значна меней, чым рускіх і ўкраінцаў. Па-трэцяе, у Чэхіі сёньня каля 10% насельніцтва сядзіць бяз працы.

Паводле NEWSLINE

ТЭАТРАЛЬНАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ

Што ёсьць трагедыяй...

Абласны драматычны тэатар 10 траўня праводзіць грамадзкі прагляд сваёй новай творчай працы – спэктаклю па п'есе Сяргея Кавалёва "Трышчан ды Іжота" па матывах знакамітай легенды ў рэжысуры Алега ЖУГЖДЫ. Прэм'ерныя спэктаклі для шырокай публікі пройдуць 11-га, 12-га і 13-га траўня. Гэтыя дні, дарэчы – апошняя магчымасьць наведаць тэатар у бягучым тэатральным сэзоне.

Наш карэспандэнт сустрэўся з А.Жугждай напярэдадні падзеі.

– Алег, вы пэўна ў творчым сэньсе сьмелы чалавек. Мала таго, што пасьля лялек ўзяліся за жывых актораў, дык яшчэ і ставіце спэктакаль на беларускай мове ў час ня надта для яе, мовы, спрыяльны.

– Апошнім часам мне, спадзяюся – і для многіх таксама, зусім абыякава, на якой мове я гляджу альбо слухаю твор мастацтва. Мне давялося папрацаваць у Расеі, на Ўкраіне, нават у Балгарыі. Канешне, мову, на якой ідзе спэктакаль ці гучыць што іншае, трэба разумець. Гэтага дастаткова, калі перад вамі мастацтва. Калі ў творы ёсьць ідэя, ёсьць дзеяньне, ёсьць думка – гэта зразумела, незалежна ад мовы. Нават, калі нехта ня ўсе словы дакладна разумее. Думаю, у нас такой публікі няма. А тое, што ў нас такое стаўленьне да дзяржаўнасьці мовы, якое мы бачым, – гэта гаворка іншая. Можа, з гэтага спэктаклю пачнуцца нейкія добрыя зьмены, бо пастаноўка ажыцьцяўляецца на замову Міністэрства культуры.

– Што Вас прывабіла менавіта ў гэтым творы?

– Тое, што нарэшце знайшоўся беларускамоўны варыянт гэтай вечнай гісторыі каханьня. Мастацтва ўсё – ёсьць каханьне. Аўтар варыянта Сяргей Кавалёў жыве і працуе ў Польшчы. Аднаму зь першых, каму ён даў прачытаць сваю п'есу, аказаўся я. Мне спадабалася, але для лялечнага тэатра, у якім я яшчэ працаваў тады, твор не падыходзіў. Цяпер у мяне зьявілася магчымасьць перанесьці дзею на вялікую сцэну. Калісьці "Трыстан і Ізольда" была маім першым спэктаклем у Магілёве. Ім жа, на новым вітку жыцьця, завяршаю тут сваю творчую працу.

P.S. Алега Жугжду завуць і чакаюць у Горадні. Ён даў згоду. Такім чынам у магілёўскіх заўзятараў тэатру ёсьць як меней дзьве прычыны для наведаньня апошніх у гэтым сэзоне спэктакляў: прэм'ера і Алег Жугжда.

Генадзь СУДНІК
Фота А.Ліціна

Неадпаведнасьць

Нашая ўлада шмат што зрабіла для таго, каб адбіць у грамадзтва павагу да ўлады наогул як такой. Шосты год нашая вярхушка насаджае Вялікую неадпаведнасьць паміж словамі і справамі, паміж намерамі і вынікамі, паміж законамі і рэальнай практыкай. Аскоміну набіў пералік гэтых неадпаведнасьцяў: цэны і заробкі, вытворчасьць і экспарт, дэмакратычныя дэкларацыі і зачыненасьць краіны ад усяго дэмакратычнага, абвешчаны дыялёг і паліцэйскі перасьлед апазыцыйных лідэраў...

Неадпаведнасьць не праходзіць для чалавека бясьсьледна ні ў маральным, ні ў фізычным сэньсе. Паглядзіце, як рэдка сталі мы сустракаць на нашых вуліцах цяжарных жанчын. Як рэдка людзі ўсьміхаюцца адзін аднаму. Як рэдка людзі гавораць паміж сабой пра жыцьцё, бо кожны насуплена хаваецца за ўласнымі жалезнымі дзьвярыма. Няма надзеі ні на каго.

Вось, прыкладам, арганізацыя, што насуперак гісторыі, павазе да народу і проста здароваму сэнсу захавала ў нас назву камітэта дзяржаўнай бясьпекі (лепш гучыць па-расейску: КГБ). Арганізацыя, якая павінна стаяць на варце незалежнасьці і сувэрэнітэту краіны, ворагамі дзяржавы лічыць менавіта патрыётаў яе, рупліўцаў за яе. Не шкадуе фота і відэа стужак, каб у тысячны раз занатаваць тых, хто выходзіць на вуліцу зь мірным пратэстам супраць парушэньняў правоў чалавека, пагаршэньня жыцьця ці для адзначэньня пачэсных падзеяў і датаў беларускай гісторыі. Яны, гэтыя сумленныя людзі, для КГБ – ворагі. Тады каго і што ахоўваюць нашыя нашчадкі "жалезнага ката Фэлікса"?..

Неадпаведнасьць сьціпласьці гэтых "байцоў нябачнага фронту", як называюць яны самі сябе, – у тым, што бытавой прывабнасьці свайго занятку яны не хаваюць. Шмат год я міжволі праязджаю па Ленінскай якраз там, дзе месьціцца будынак КГБ. Некалі, ня так даўно, пляцоўка побач зь ім была амаль пустой, потым яна заставілася "жыгулямі" і "масквічамі". Зьвярніце ўвагу зараз: суцэльныя іншамаркі, некаторыя зь іх па-сапраўднаму шыкоўныя. Нядрэнна, відаць, аплочваецца "цяжкая праца" па барацьбе з ворагамі ўлады.

Міжволі напісалася, як бачу, правільнае слова: улады. Дзяржава тут – для іх – не пры чым. Не дзяржава для іх ёсьць мэтай аховы, а менавіта – улада. Аддасьць яна, гэтая ўлада, сваю краіну ў суседнюю імпэрыю – ніхто з гэбістаў і не варухнецца.

Л.ВІКТАРОВІЧ, магілёўскі рабочы

ЛІСТ АД СУСЕДА

Мой мілы дуб, выратавальнік

У старажытнасьці рымляне, грэкі і славяне лічылі дуб адным з сьвятых дрэваў. Пад ім зьдзяйсьняліся ахвяраваньні, прымаліся важныя дзяржаўныя рашэньні. А яшчэ людзі здаўна цікавіліся лекавымі ўласьцівасьцямі кары, жалудоў, шырока выкарыстоўвалі іх у народнай мэдыцыне.

Для лекавых мэтаў бяруць кару маладых галін і ствала. Зьбіраюць яе вясной, у час руху соку. Сушаць кару ў памяшканьнях з добрай вэнтыляцыяй, можна сушыць і на сонцы.

Кара дуба ўтрымлівае да дваццаці адсоткаў дубільных рэчываў, флаваноіды, пэкцін, цукар, крухмал, бялковыя рэчывы, тлусты алей. Водны настой мае вяжучыя, супрацьзапаленчыя і процігніласныя ўласьцівасьці, таму ўжываюць яго пры паносах, атручваньнях, страўнікавых і кішэчных крывацёках. Ад усіх гэтых напасьцяў карысна ўжываць і дубовыя жалуды. Адварам кары палошчэцца рот пры стаматытах, гінгівітах, танзылітах, фарынгітах, а таксама пры лячэньні апёкаў, скурных захворваньнях, патлівасьці рук, ног.

Настой кары дуба рыхтуюць так: дзьве чайныя лыжкі здробненай кары заліваюць дзьвюма шклянкамі цёплай вады, ставяць нанач, а потым працэджваюць.

Тым, хто пакутуе на захворваньні сэрца ды сасудаў, раю часьцей бываць у дубовых лясах. Зялёныя дубовыя шаты спрыяльна ўплываюць на нэрвовую сыстэму, нармалізуецца сон, зьніжаецца артэрыяльны ціск.

Я ж заўсёды лекаюся пад дубам свайго маленства, што ў маім родным лесе – за вёсачкай Сінюга Магілёўскага раёна.

З павагай, ваш чытач зь Віцебску
Канстанцін КАРНЯЛЮК

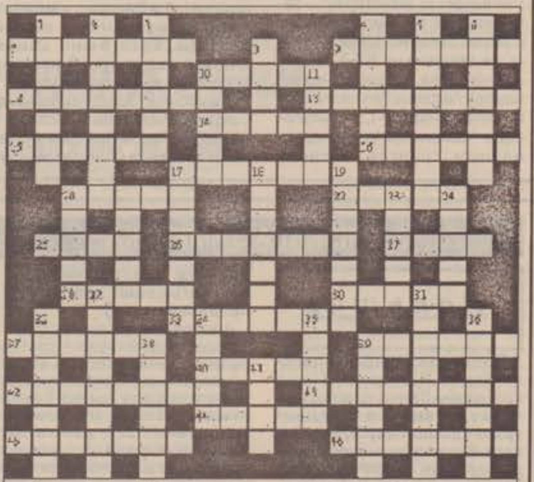
Марнуйце вольны час з карысьцю!

КРЫЖАВАНКА АД АНТОНА

Знайдзіце беларускія адпаведнікі (правапіс Б.Тарашкевіча) наступных расейскіх слоў.

Па гарызанталі: 7.Напиток на заваренных травах. 9.Шепоток. 10.Сердце. 12.Негодяй. 13.Трепач, балагур. 14.Войлок. 15.Художник. 16.Дробь (барабанная). 17.Соблазн. 20.Манок (охот.). 22.Дуновение. 25.Кипа. 26.Повариха. 27.Утюг. 28.Бокал. 30.Запятая. 33.Облатка. 37.Брань. 39.Знаток. 40.Житель. 42.Смесь сена с соломой. 43.Приложение (грамм.). 44.Почва. 45.Юность. 46.Сокольник (бот.).

Па вэртыкалі: 1.Занятие. 2.Обёртка. 3.Бюстгальтер. 4.Уход, забота. 5.Предрассудки. 6.Сорт. 8.Грим. 10.Погреб. 11.Каблук. 17.Попрыгунья. 18.Наковальня. 19.Верхняя одежда. 20.Исток. 21.Аист. 23.Корреспонденция, заметка. 24.Слава. 29.Сплочённость. 31.Хлопотун. 32.Доброта. 34.Вертел. 35.Курносый нос, курносый человек. 36.Недоверие. 38.Основание. 39.Снимок. 41.Сарай для скота.

АДКАЗЫ ДА КРЫЖАВАНКІ З "ТМ" №15

Па гарызанталі: 5.Лапатун. 7.Поўня. 8.Араты. 9.Кавалак. 12.Зграя. 14.Звада. 17.Альяс. 19.Цемрашал. 20.Вясельле. 21.Шалік. 23.Шчаня. 25.Коска. 27.Варштат. 29.Скокі. 30.Выжла 31.Сьцягно.

Па вэртыкалі: 1.Гляк. 2.Парада. 3.Юнак. 4.Колер. 6.Столь. 10.Няласка. 11.Пацеркі. 13.Глеба. 15.Веліч. 16.Дыван. 18.Яблык. 22.Лаўка. 24.Абшляг. 26.Скула. 27.Віск. 28.Твор.

НАПРЫКАНЦЫ ТЫДНЯ

СЁНЬНЯ ў вобласьці распачалося шырокае сьвяткаваньне Перамогі з ускладаньня пры ўдзеле начальства вянкоў і жывых кветак да мэмарыялу на Буйніцкім полі. Праграма, што працягнецца да серады наступнага тыдня, уключае ў сябе ўрачыстую вечарыну, тэатралізаваны кірмаш, ваенна-спартовую і культурова-спартовую імпрэзы, дзіцячае сьвята. Апафэёзам стане вэтэранскае шэсьце па Першамайскай і мітынг на Савецкай плошчы. Да ўдзелу ў мерапрыемствах прыцягваецца як ніколі раней вялізная колькасьць навучэнскай моладзі і школьнікаў, вайскоўцаў магілёўскага гарнізону, прадстаўнікоў працоўных калектываў.

СЁНЬНЯ ж завяршылася тыднёвая вучоба загадчыкаў аддзелаў гарадзкіх і раённых выканкамаў па эканоміцы, рынкавых адносінах і прыватызацыі. Цяжка сказаць, чаму і як навучалі гэтых асобаў, паколькі для ўсё большай часткі грамадзтва становіцца відавочным, што ні аднаго, ні другога, ні трэцяга ў краіне няма.

НАПРЫКАНЦЫ ТЫДНЯ

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 17. Наклад 2000 асобнікаў.